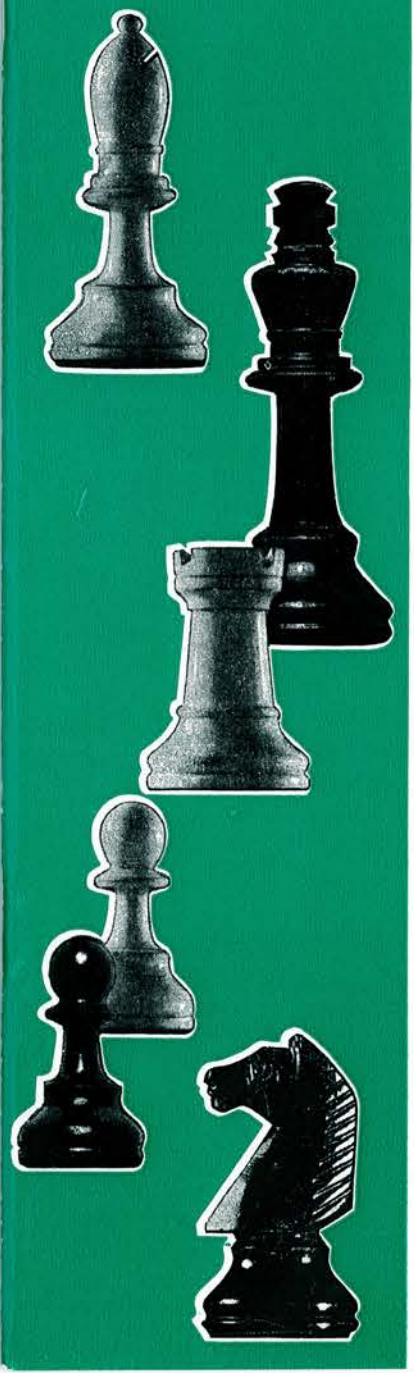
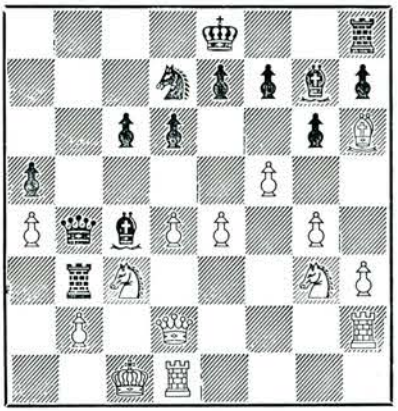
Tidskrift för SCHACK 5

Årgång 78 • Juni-Juli • 1972





Hur vinner svart?

Evans tecknar
Porträtt av Fischer

★

5 sidor ungdomsschack

★

Följ med artiklarna
om tornslutspel

★

Tidskrift för SCHACK

Officiellt organ och medlemsblad
för Sveriges Schackförbund
Box 7123, 402 32 Göteborg 7
Postgiro 60 46 34-6

Tidskriftskommitté:
Ansvarig utgivare Fil. dr. Eric Uhlin. tel. 0303 - 102 51
Ekonomichef Arne Berggren, tel. 031 - 14 64 54
Redaktion Bertil Gedda, tel. 031 - 53 81 04
Ägare Sveriges Schackförbund
Prenumerationspris inom Europa kr. 28:—, utom Europa $ 6:50

INNEHÅLL:

	sid.		sid.
Inbjudningar m.m.	133	Bent Larsen vann i Teeside	146
Välkomna till Skellefteå	134	Porträtt av Fischer	147
Omslagsdiagrammet	134	Distriktsnytt	148
Brev från Norwich	135	Om tornslutspel	150
Resebrev från Arosa	137	Brev från Luxemburg	151
Skolornas Lag-SM	138	VM går i Reykjavik	151
Frågespalten	139	Wahlbom vann Öppna SM	152
Korr-schack	140	Öppet brev till Hildebrand	152
Svensk seger i Grossenbrode	141	Partier	153
Utlandet	142	Studier	160
Danmarksbrev	143	Problem	162
Damschack	144	Boknytt	164

ENGELSKA BÖCKER

Griffith/White: A pocket guide to chess openings	9:10
Réti: Masters of the chess boards	22:30
O'Kelly: The sicilian flank game/Najdorf	21:30
Fine: Basic chess endings	33:30
Griffith/Golomb: The world chess championships	32:20
Saidy: The battle of chess ideas	28:00
Kotov: Think like a grandmaster	29:40
Botvinnik: Botvinniks' best games 1947—70	35:00
Evans: Chess questions answered	28:00
Chess Players: 134: Hastings 1972	10:50

SENASTE NYTT

Euwe: band 9 Sicilianskt, *på svenska!*	utk. 1/9
Engelhardt: Schach-Taschen-Jahrbuch 1972—1973	26:85
Lasker: Moderne Schachstrategie	20:40
Weinreich: bull. 5/71: Königsindisch/Grünfeld I	12:80
Weinreich: bull. 6/71: Sizilianisch II	12:80
Weinreich: bull. 7/71: Nimzo- Damen- u Bogo-Indisch I	12:80
Weinreich: bull. 10/71: Spanisch/Russisch/Italienisch	12:80

FÖRENINGAR

Se över lagret av schackprotokoll! Beställ med namntryck nu så kan vi leverera i mitten av augusti, i god tid före säsongstarten.

1000 st neutrala protokoll, vitt papper	31:00
3000 st protokoll med namntryck	114:00
5000 st dito med namntryck	160:00

Moms och porto tillkommer — Snabba leveranser!

RESER NI GENOM MALMÖ I SOMMAR — BESÖK VÅR BUTIK, IDROTTSGATAN 20! (Nära färjan Limhamn—Dragör!)

SKÅNES SCHACKFÖRLAG

Box 22016 20063 Malmö 22 — Postgiro 63 19 45-3 — Bankgiro 312—7958
Telefon 040/15 45 03, 45 26 10

Tidskrift för SCHACK

Inbjudan till Vejle

Weekend-turneringen i Vejle spelas i "Petersmindehallen" 5—6 augusti 1972. Nio ronder Schweizer-system med 45 min. betänketid per spelare och parti.

Förstapriset är på 1.000 kr plus ett hederspris till ett värde av c:a 500 kr. Det samlade prisvärdet på 7—8.000 kr.

Startavgiften 40 kr för seniorer och 25 kr för juniorer (under 20 år) betalas samtidigt med anmälan (senast 22 juli) till Bjørn Laursen, Moldevej 33, DK-7100 Vejle, Danmark, som också ordnar rumsbeställning.

Alfred-Brinckmann-Gedenkturnier

— turnering för fyrmannalag med en reserv — snabbschack — äger rum i Kiel 30/9 och 1/10 1972. Anmälan senast 15/8 till Dr Hans Hille, *23 Kiel-Wellingdorf*, Wehdenweg 25, Västtyskland, som även sänder detaljerat prospekt på begäran.

Turneringar i Berga

Den spanska staden Berga inbjuder till följande öppna turneringar:

VII Torneo "Open" Internationl de Berga. 8 ronder Swiss. 19—26 auguati. 55.000 pesetas i priser. Startavgift 250 ptas.

II Torneo "Open" International Infantil (t.o.m. 17 år) 21—25 augusti.

Anmälan snarast till Dr Joaquin Font Roig, AVIA — por Berga (Provincia de Barcelona) Spanien.

Inbjudan till Bern

Den 7:e internationella turneringen i Bern äger rum under tiden 30 sept.—7 oktober. Schweizer-systemet 9 ronder. Högst 36 deltagare. Endast starka nationella spelare har rätt att deltaga. Startavgift inkl. slutbankett) Fr. 40. Priser: 1) Fr 800, 2) 500, 3) 300, 4) 200 o.s.v. Anmälan och information: Schachklub Bern, Kramgasse 10, CH-3000 Bern, senast den 9 sept., och anmälningarna beaktas i den ordning de inkommer.

SK Rockaden

anordnar under helgen den 23—24 september en halvtimmesturnering för fyramannalag. Man spelar 7 eller 8 ronder Monrad, beroende på antalet startande lag. Vanliga spellokalen i Högdalen. Mer utförlig inbjudan i nästa nummer.

Malmö Allmänna SK

firar sitt 50-årsjubileum med en internationell snabbschackturnering för fyramannalag med 2 reserver den 2 och 3 september. Schweizer-systemet i 9 ronder med seedning av de bästa lagen. Lokal Restaurang Kung Karl, Stortorget, Malmö.

Priser: 1) 1.000, 2) 500, 3) 400, 4) 300, 5) 200. Första pris för icke seedat lag är 500 kr (5 priser). Individuella priser utgår också.

Anmälan senast den 15 augusti till Bertil Olsson, Palmgatan 2, 214 34 Malmö, genom att 40 kr per lag sändes per postanvisning. Varje lag skall anmäla sin närvaro senast den 2 sept. kl. 8.20. Rumsreservation ordnas av Hotellcentralen, Skeppsbron 2, Malmö, tel. 337 77 eller 317 17.

Rolf Lekander vann Kalmar Snabbschack

Kalmar Snabbschack avgjordes den 11 maj. I den högsta klassen spelades som kvalificering fyra sexmanna-grupper, där de tre främsta från varje grupp gick vidare till final I och de övriga till final II. I den lägre klassen (B) var det ordnat på samma sätt.

Resultat för de främsta i final I: 1) Rolf Lekander 9, 2) Bertil Björklund 8½, 3) Göran Thörnered 8, 4) Lennart Ljungkvist 7, 5) Ronney Fransson 6½, 6) Ingvar Jonsson 6.

Final II: 1) Bengt Andersson 10, 2) Erik Norman 9½, 3) Anders Morén 8½.

Klass B final I: 1) Viljo Koski 8, 2) Eddie Karlsson 8, 3) Kjell Gustavsson 7.

Final II: 1) Rolf Olsson 7½, 2) Jan Persson 7.

VÄLKOMNA TILL SKELLEFTEÅ!



Årets SM är förlagt till Skellefteå, centralorten i en storkommun med över 62.000 innevånare med gott svängrum inom en yta av 4.462 kvadratkilometer. För en turist finns rekreation och fritidssysselsättning i massor: havsbad med soliga sandplager, fiske i forsande älvar, campingplatser med god service, uppvärmda stugor att hyra, goda hotell. I Skellefteå finns Expolaris, den övre norrländska industriens servicecentral, som tillika är turistbyrå, vilken kan ge goda tips om turistmål.

Eddahallen, med drygt ett år på nacken, blir samlingspunkten för alla Sveriges schackintresserade. Tävlingshallen mäter 42 x 21 meter, belägen intill en 25 meters inomhusbassäng där svalka kan sökas av trötta spelare. Även B-hallen står till förfogande varför golvytan för schack blir totalt 62 x 33 m. Eddahallen hittas lätt, den ligger nära E 4-an, strax norr om centrum.

En toppmodern sportanläggning alltså, som bör inspirera till resultat!

Organisatörernas alla slitvargar hälsar välkomna!



Ordet fritt

Rättvisa för förloraren

De nuvarande reglerna för beräkning av poäng i en tävling är för stränga mot förloraren. Han bör få något för sitt ofta skickliga motstånd. För att avhjälpa detta borde vid sammanräkningen ges 0,1 poäng för varje förlust. En sådan poängberäkning motverkar också det s.k. remispelandet, eftersom en vinst och en förlust blir mer värda än två remier.

Björn Alvring

Kan man lita på teorin?

Apropå temat" Kan man lita på teoretikerna", kan jag anföra en variant i Keres' "Spanisch bis Französisch" sid 110: 1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0—0 S×e4 6. d4 b5 7. Lb3 d5 8. d×e5 Le6 9. c3 Sc5 10. Sd4 S×e5 11. f4 Sc4 12. Te1 Se4 13. f5 Ld7 14. Lc4 b×c4 15. Sd2 Le7 16. S×e4 d×e4 17. T×e4 0—0. Keres skriver :"oder 17. — c5 mit ungefähr gleichen Aussichten." Men i ett korr.-parti (Fernschach 1972 sid 31) fick svartspelaren svaret säkert som ett brev på posten, nämligen 18. Lg5!! och efter 18. — f6 19. L× f6!! gav han upp. Så kan det gå.

På Arne Bryntses fråga på sid 88 TfS 3/72 kan sägas: 1. d4 Sf6 2. Sd2 e5 3. d×e5 Sg4 4. h3? Se3! 5. Uppg. (Gibaud—Lazard Paris 1924).

I ett korr.-parti spelade min motståndare i Marshall-varianten efter 11. — c6 12. d4 Ld6 draget 13. Th5 och vi tog remis genom draguppprepning efter 13. — g6 14. Th6 Te8 15. L×d5 c×d5 16. g3 Lf8 17. Th4 Le7 18. Th6 osv. Har någon träffat på Th5-draget och vad spelar svart bäst?

Carl-Åke Dahlquist

OMSLAGSDIAGRAMMET

Ställningen är från partiet Georgsson—Hort i årets turnering i Reykjavik. Vi tar partiet från början:

1. e4 d6 2. d4 g6 3. Sc3 Lg7 4. Le2 c6 5. Le3 b5 6. Dd2 Sd7 7. a4 b4 8. Sd1 a5 9. c4 b×c3 10. S×c3 Sgf6 11. f4 Sb6 12. h3 Le6 13. g4 Sc4 14. L×c4 L×c4 15. Sge2 Tb8 16. Sg3 Tb3 17. f5

Georgsson spelar envist på kungsangrepp mot stormästaren, men hans egen kungsställning ser minst av allt säker ut.

17. — Db6 18. Th2 Sd7 19. 0—0—0

Rockad rakt i det svarta angreppet!

19. — Db4! 20. Lh6?

Konsekvent men misslyckat. Vi har nu kommit fram till diagramställningen. Och så här blev slutet:

20. — T×c3†! 21. D×c3

Eller 21. b×c3 Da3† 22. Kb1 0—0!

21. — L×h6† 22. Kb1 D×a4

Hotar både D×d1 och La2†.

23. b3 D×b3† 24. D×b3 L×b3 25. Uppg.

Brev från Norwich

av **Stefan Ivarsson**

Under tiden 28 mars till 14 april spelades den internationella juniorturneringen i Norwich. Tävlingen hade samlat deltagare från 14 länder. Lokalen var bra och arrangemangen utmärkta. Enda problemet var den enorma borr som fanns på en byggnad strax intill och som under nästan hela turneringen gav en illusion av att man befann sig i väntrummet till jättarnas högfrekventerade tandläkare. Å andra sidan var ju den plågan jämnt fördelad mellan deltagarna.

Spelmässigt var turneringen jämn. De enda som höjde sig över mängden var amerikanen Tarjan och den ungerske junioreuropamästaren Sax. Det stod snart klart att slutstriden skulle stå mellan dessa två, och när amerikanen i sjunde ronden vann deras inbördes möte efter en grov tabbe av Sax (det partiet är f.ö. publicerat i nr 4 av TfS) tycktes vågskålen väga över klart till Tarjans förmån. Men i sista ronden blev Tarjan oväntat slagen av Nunn, medan Sax tämligen lätt manövrerade ut schweizaren Wirthensohn. Sax var utan tvivel den rättmätige segraren. Framförallt som vit visade han en förkrossande överlägsenhet. Hans främsta styrka ligger i den taktiska skärpa och den segervilja han visar. Tarjan är mer mångsidig men har inte samma mogenhet och psykiska stabilitet i spelföringen som ungraren.

Nr 47 FRANSKT

Gyula Sax — Stefan Ivarsson

1. e4 e6 2. d3 d5 3. Sd2 Sf6 4. g3 d×e4 5. d×e4 Lc5 6. Lg2 e5

Ett av de bästa sätten att möta vits kungsindiska uppbyggnad i Franskt.

7. Sf3 Sc6 8. 0—0 0—0 9. c3

Hotar 10. b4.

9. — a5 10. Dc2 b6 11. Sc4 La6 12. Td1 De7 13. Se3

Nu står vit redo att invadera d5 eller f5, vilket svart knappast kan tillåta.

13. — L×e3 14. L×e3 h6?

Framförallt en tempoförlust men också ett utmärkt potentiellt offerobjekt. Bättre hade varit det enkla 14. — Tad8 i avsikt att förenkla ställningen, varefter svart bör ha chans att utjämna.

15. Sh4 De6 16. Sf5 Tad8 17. Lh3 Kh7 18. b3

Garderar a-bonden och fältet c4. 18. Kg2 besvaras starkt med 18. — Lc8.

18. — T×d1† 19. D×d1!

Bättre än 19. T×d1, varpå kunde ha följt 19. — Td8 20. T×d8 S×d8 21. Dd2 Sc6 22. L×h6 S×e4 23. De3 Dd5 24. c4 Dd1† 25. Kg2 Lb7 26. L×g7 Sg5. Kommentarer, utropstecken och frågetecken är överflödiga! Nu däremot hotar vit med 20. Df3 följt av 21. S×g7 D×h3 22. D× f6.

19. — Sb8

Det bästa. Springaren på f6 måste garderas.

20. Dd2 Dd7 21. D×d7!

Jag hade räknat med 21. Dc1 Sg8, i vilket fall svart finge kompensation för sina lätta pjäsers inaktiva ställning genom kontrollen över d-linjen. I stället går nu vit in i ett klart fördelaktigt slutspel.

21. — S8×d7 22. Td1 Sc5

Något bättre försvar mot det starka hotet 23. Se7! står knapapst att finna, t.ex. 22. — Te8 23. S×h6!

23. L×c5 b×c5 24. Se3 Le2 25. Td2 Lf3 26. Sc4 S×e4 27. Lf5†(!) g6 28. L×e4 L×e4 29. f3! L×f3

29. — Lb1 är bättre men håller inte heller i längden.

30. S×e5 Le4?

Naturligtvis ett grovt fel, men det spelar inte längre någon roll vad svart spelar.

31. Sd7 Kg7 32. S×f8 K×f8 33. Td7 Lb1 34. a3 La2 35. T×c7 L×b3 36. T×c5 a4 37. Kf2 Ke7 38. Ke3 Uppg.

☆

GÖTEBORG BESEGRADE VÄSTBERLIN OCH SKÅNE

I en juniortriangelserie med deltagande av Göteborgs Schackförbund, Skånes Schackförbund och Västberlin vann Göteborg en knapp seger efter mycket spännande tävlingar i Malmö under pingsthelgen. Högsta åldern för spelarna var 20 år. Göteborgarnas väg till seger gick över vinst mot Västberlin i första ronden med 8½—7½ och Skåne i andra ronden med samma siffror 8½—7½. Spännande blev det i finalmatchen Göteborg—Skåne då lagen hela tiden bytte om med att inneha enpoängsledningar. När endast ett parti återstod var

ställningen 7½—7½. Det blev då Göteborgs sjättebordsspelare Stefan Andersson som avgjorde matchen genom briliant offerspel och mattsättning, då endast 10 sekunder återstod av hans betänketid.

Resultat på de 8 första borden:

Göteborg—Skåne: 1. Matti Svenn — Johan Bjarnasson 0—1, 2. Håkan Lennerstad — Harry Schüssler 0—1, 3. Gunnar Fredin — Bengt Wihlborn 0—1, 4. Jan Runnby — Olle Persson 0—1, 5. Ingvar Larsson — Anders Jacobsson 1—0, 6. Stefan Andersson — Lars Höllfors 1—0, 7. Olli Svenn — Kari Yli-Taino remi, 8. Mikael Andersson—Birger Persson 1—0.

De 16 främsta borden i matchen mellan Skåne—Göteborg ingick i en årlig återkommande 25-bordsmatch som Göteborg nu vann med 13½—11½.

Kent Jägerflod

Göteborg slog Nordjylland

I ett vänskapligt möte den 13—14 maj i Göteborg vann Göteborgs schackjuniorer en dubbellrondig match mot Nordjylland med 12—8 efter 6—4 i halvlek och upprepade därmed fjolårssegern i Danmark. På första bordet vann för Göteborg Matti Svenn dubbelt över Danmarks tredjerankade junior Jens J. Christiansen efter övertygande spel.

Resultat: 1. Matti Svenn — Jans J. Christiansen 2—0, 2. Lennart Olsson — Arne Christiansen 1—1, 3. Håkan Lennerstad — Poul Andersen 1½—½, 4. Ingvar Larsson — Bjarne Sönderstrup 0—2, 5. Leif Ström — Kurt Thomsen 1—1, 6. Jan Runnby — Peter Palsgaard Jensen 1—1, 7. Gunnar Fredin — Arne Pedersen 1½—½, 8. Bertil Johansen — Kurt Hollesen ½—1½, 9. Tom Borvander — Poul Henrik Hansen 1½—½, 10. Göran Flisberg — Ole Hansen 2—0.

I en avslutande blixtturnering segrade Håkan Lennerstad genom att vinna samtliga nio partier.

Kent Jägerflod

Ungdomsnytt från Nordskåne

Nordskånes Schackförbunds juniorserier hade i år samlat tjugofem deltagande lag. Seriesegrarna från i fjol försvarade sina positioner, vilket innebar att Lönsboda SK och Vanneberga SK tog vardera två seriesegrar. Serien för Äldre juniorer vann Lönsboda SK på 12 poäng, före Oppmanna Vånga SK med 10 poäng. Bäste individuelle poängplockare blev Ingemar Wiberg, Lönsboda SK, 6 p. Lönsboda SK vann också serien Yngre Juniorer A med 10 p. före Kristianstads SK och Bromölla SK med vardera 7 p. Bäste poängplockare blev Ingvar Rask, Lönsboda SK, med 5 p. Vanneberga SK vann serien för Yngre Juniorer B på 10 p., före Lönsboda SK med 8 p. Bäste poängplockare blev Mats Eriksson, Oppmanna Vånga SK med 9 p. I serien för Yngre Juniorer C vann Vanneberga SK I på 10 p., före Bromölla SK 8 p. Bäste poängplockare blev Björn Castegren, Osby SK, med 9 p.

DM för Yngre Juniorer har avverkats i Vinslöv och hade samlat inte mindre än 114 deltagare. De bästa resultaten i de olika åldersgrupperna blev:

Födda 1957: 1) Göran Stjernfeldt, Lönsboda SK, 3 p., 2) Lars Larsson, Näsums SK, 2 p.

Födda 1958: 1) Mats Eriksson, Oppmanna Vånga SK, 4 p., 2) Ulf Göstasson, Lönsboda SK, 3½ p., 3) Tony Boson, Lönsboda SK, 3 p.

Födda 1959: 1) Jan-Erik Svensson, Vanneberga SK, 2) Jonas Bertilsson, Vanneberga SK.

Födda 1960: 1) Lars Nilsson, Hässleholms SK, 2 p., 2) Ronnie Larsson, Bromölla SK, 1 p.

Födda 1961: 1) Jörgen Johansson, Vanneberga SK, 2 p., 2) Tomas Larsson, Vanneberga SK, 1 p.

Födda 1962: 1) Kent Stjernfeldt, Lönsboda SK, 2) Mikael Hansson, Lönsboda SK.

Födda 1963: 1) Mårten Andersson, Osby SK, 5 p., 2) Tony Kajrup, Vanneberga SK, 3½ p.

Födda 1964—65: 1) Jan Johansson, Vanneberga SK, 4 p., 2) Patrik Johnsson, Vanneberga SK, 3½ p.

Flickor födda 1957—58: 1) Annika Persson, Bromölla SK, 4½ p., 2) Carina Nilsson, Näsums SK, 3½ p.

Födda 1959 och senare: 1) Gunilla Nilsson, Vanneberga SK, 2 p., 2) Pia Skeppar, Näsums SK, 1 p., 3) Marie Ivarsson, Oppmanna Vånga SK.

I poängtävlingen om Finja SK:s vandringspris segrade Vanneberga SK, med 75½ p., före Lönsboda SK, 38½ p. Vanneberga SK hemförde därmed vandringspriset för alltid.

Resebrev från Arosa

av Christer Niklasson

Den 6:e Agnes Litzenberger Ungdomsturneringen spelades under tiden 5—16 april i Arosa, Schweiz. Det var utan tvekan med en viss spänning som jag emotsåg denna min första internationella turnering. Jag blev inte besviken.

Turneringen, som anordnades av Schweiz Schackförbund, har möjliggjorts genom en donation av fru Agnes Litzenberger, numera bosatt i New York. Hon var förstås hedersgäst under turneringsdagarna. Bland andra framstående gäster kan nämnas FIDE:s vicepresident Dr Schudel och naturligtvis det schweiziska schackförbundets president le Comte.

Den lilla alpstaden Arosa är en turist- och kurort med omkring 6.000 invånare. Staden är belägen cirka 1.800—2.000 meter över havet och har alla de begivenheter man kan önska sig för avkoppling såväl vinter som sommar. Turneringen inföll just mellan två säsonger. Endast ett fåtal turister syntes till och vi disponerade nästan hela hotellet för oss själva. Allt var också välordnat för vårt välbefinnande. De båda turneringsledarna W. Kaufmann och R. Riethmann blev mycket populära bland oss juniorer.

Resultat:

1. H.-J. Kaenel (Schweiz)	9½	
2. L. Øgaard (Norge)	9½	
3. M. Schauwerker (Schweiz)	7	36,75
4. J. Kristiansen(Dan.)	7	30
5. C. Niklasson (Sverige)	6½	32
6. M. Bossler (V. Tyskl.)	6½	29
7. S. Saverymuttu (Engl.)	5½	26,5
8. A. Herzog (Österrike)	5½	21,5
9. R. Ott (Schweiz)	3½	
10. Van de Wynkele (Belg.)	3	15,75
11. Van den Berg (Holland)	3	9,5
12. R. Santos (Frankrike)	1½	

Kaenel ledde turneringen praktiskt taget **från start till mål. Hans seger grundlades** främst, förutom att han är en mycket stark schackspelare, på att han kämpade stenhårt i varje parti och tog praktiskt taget inga remier. I åtminstone två partier var han illa ute, mot t.ex. Øgaard, men hans seger var fullt rättvis om än något för stor.

Mitt enda förlustparti kom för övrigt mot just Kaenel i sista ronden, där jag avslog ett remianbud, eftersom seger i det partiet skulle ha gett mig en andraplats. En bitter besvikelse var nog Saverymuttis resultat. Han tillhörde favoriterna före turneringen efter en rad goda resultat. Hur som helst spelade han ett par av turneringens bästa partier.

Avslutningsfesten blev en högtidsstund inte minst för schweizarna själva, eftersom deras spelare belade första och tredje plats. Många tal, fina priser och naturligtvis en god festmåltid. Desserten var originell och överraskande. Den bestod av en jätteglasstårta som hade formen av ett schackbräde, där Kaenels vinstställning mot Øgaard var uppställd.

Till sist några partier från tävlingen.

Kristiansen—Kaenel: 1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sc6 5. Sc3 Dc7 6. Le3 a6 7. f4 b5 8. Sb3 Lb7 9. Ld3 d6 10. 0—0 Sf6 11. a3 Le7 12. Df3 0—0 13. Tae1 b4 14. a×b4 S×b4 15. Sd4 Tad8 16. Kh1 Sd7 17. Dh3 Sc5 18. Lg1 Lf6 19. Sde2 L×c3 20. S×c3 f5 21. Lc4 d5 22. e×d5 e×d5 23. L×c5 D×c5 24. Lb3 Kh8 25. Te5 Dc6 26. Sb1 d4 27. Tf2 Tde8 28. Sa3 T×e5 29. f×e5 De4 30. Tf1 D×e5 31. Sc4 De2 32. Tc1 d3 33. Se3 d2 34. Tg1 f4 35. Sd1 f3 36. Uppg.

Ch. Nilsson—S. Saverymuttu: 1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 Lg7 4. e4 d6 5. Le2 0—0 6. Sf3 e5 7. 0—0 Sc6 8. d5 Se7 9. Se1 Sd7 10. Sd3 f5 11. Ld2 Sf6 12. f3 f4 13. c5 g5 14. Tc1 Sg6 15. c×d6 c×d6 16. Sb5 Tf7 17. Dc2 Se8 18. a4 h5 19. Sf2 Lf8 20. h3 Tg7 21. Db3 Sh4 22. Tc2 Sf6 23. Tfc1 g4 24. f×g4 h×g4 25. Sc7 g×h3 26. S×a8 T×g2† 27. Kh1 Ld7 28. Tg1 T×g1† 29. K×g1 D×a8 30. Kh2 f3 31. Lb5 L×b5 32. a×b5 De8 33. De3 Sh7 34. Tc1 D×b5 35. Tg1† Kh8 36. K×h3 Le7 37. Dh6 Lf6 38. Kg3 De2 39. Tc1 och vit vann.

Västmanland och Skåne bäst i Skolornas Lag-SM

Det höll på att bli storslam för Västmanland när Skolornas Lag-SM avgjordes med riksfinal på Bergendahlska gården i Växjö. Äldsta gruppen hemfördes av Karlbergsskolan, Köping, mellangruppen — för tredje året i följd! — av Stureskolan, Arboga. Yngsta gruppen, som nu debuterade i Skol-SM, vanns av Bergaskolan, Malmö, men Gäddgårdsskolan, Arboga, nosade hela tiden skånepågarna i hälarna.

Resultaten i riksfinalen är förstås inte hela sanningen om denna stora propagandatävling. Den började som vanligt kring nyår med lag-DM för skolor i 23 av distrikten. De största tävlingarna gick i Mälardalen, Södra Småland, Skåne, Göteborg, Hälsingland och Östergötland. Sammanlagt deltog omkring 1.600 elever i 260 lag.

Av särskilt intresse var den nya "knattegruppen". Tävlingar för dessa de yngsta har under flera år arrangerats i Södra Småland och Västmanland. När åldersgruppen nu blev officiell, visade det sig att det främst var distrikten i södra och mellersta Sverige som hörsammade inbjudan. Men det är alldeles uppenbart att "knattegruppen" är populär. Den kommer inom några år att sätta nytt liv i Skolornas Lag-SM — även i Norrland får man hoppas...

Semifinalerna

Den 13—14 maj gick semifinalerna av stapeln på sju platser i landet. I Svealand svarade Arboga och i Götaland Göteborg för spel i samtliga åldersklasser. A-gruppen arrangerades dessutom i Hudiksvall och Helsingborg, B-gruppen i Edsbyn och Ronneby samt C-gruppen i Emmaboda. Det blev alltså bara tre semifinalgrupper för de yngsta, men från Emmaboda, där sex lag möttes, kvalificerade sig de två bäst placerade lagen till riksfinal.

Så här gick det i semifinalerna:

A-gruppen delt. födda 1952—55):

Region I Norrland (Hudiksvall — tävlingsledare Per Melin): 1. Sundsvalls gymnasium 11/3, 2. Hj. Lundbomsskolan, Kiruna 11/3, 3. Wargentinskolan, Östersund 10,5/3.

Region II Svealand (Arboga — tävlingsledare Björn Johansson): 1. Karlbergsskolan, Köping 13,5/3,5, 2. Lagmansskolan, Mjölby 10,5/3, 3. Norra Real, Stockholm 7,5/2,5.

Region III N Götaland (Göteborg — tävlingsledare Kent Jägerflod): 1. Bergslagssk., Karlskoga 6,5/2, 2. Erik Dahlb.gymn., Jönköping 3,5/1, 3. Fässbergs gymn., Mölndal, 2/0.

Region IV S. Götaland (Helsingborg — tävlingsledare Bengt Ekenberg): 1. Åkrahällskolan, Nybro 13/4, 2. Chapmanskolan, Karlskrona 10,5/2,5, 3. Malmö Latinskola 10,5/2,5.

B-gruppen (delt. födda 1956—58):

Region I Norrland (Edsbyn — tävlingsledare Ingvar Lundkvist): 1. Örjansskolan, Skelleftehamn 22/4,5, 2. Vallaskolan, Skellefteå 21/3,5, 3. Bolagsskolan, Kiruna 20/4.

Region II Svealand (Arboga — tävlingsledare Björn Johansson): 1. Stureskolans, Arboga 18/4, 2. Eriksbergsskolan, Uppsala 14,5/2,5, 3. Mosstorpsskol., Skärblacka 9,5/1,5.

Region III N. Götaland (Göteborg — tävlingsledare Kent Jägerflod): 1. Polhemsskol., Trollhättan 17,5/3, 2. Nordhemsskolan, Göteborg 16,5/3,5, 3. Vialundsskolan, Kumla 14/1,5.

Region IV S. Götaland (Ronneby — tävlingsledare Gunnar Jönsson): 1. Snäckebacksskolan, Ronneby 10,5/2, 2. Linnéskoland, Hässleholm 10,5/2, 3. Bergaskolan, Malmö 9/1,5.

C-gruppen (deltagare födda 1959 el. senare):

Region II Norrl.-Svealand (Arboga — tävlingsledare Björn Johansson): 1. Gäddgårdsskolan, Arboga 28,5/5, 2. Östra skolan, Söderhamn 24,5/4,5, 3. Norra skolan, Motala 17/2,5.

Region III N. Götaland (Göteborg — tävlingsledare Kent Jägerflod): 1. Malmens skola, Kumla 21/4, 2. Sommarlustskolan, Kungsbacka 20,5/5, 3. Toltorpsskolan, Mölndal 19/3.

Region IV S. Götaland (Emmaboda — tävlingsledare Christer Knutsson): 1. Bergaskolan, Malmö 39,5/7, 2. Söderparksskolan, Vinslöv 38,5/6,5, 3. Sunnadalsskolan, Karlskrona 38/8,5.

Riksfinalen

Bergendahlska gården i Växjö förvandlades till ett sannskyldigt schackcentrum den 27—28 maj, då det äntligen var dags för riksfinal. Det var naturligt att välja Södra Småland som valplats. Distriktet har frisk vind i seglen då det gäller ungdomsschack. Vid rodret står José Patron, energisk och idérik, och i Växjö har man i Christer Knutsson fått en av landets första kommunalt anställda schackinstruktörer.

Det blev många dramatiska uppgörelser i alla åldersgrupperna och lagledarna hade nervösa stunder, särskilt då den "obligatoriska" tidsnöden satte in. A- ochB-gruppen spelade med två plus två timmar enkelrondigt, C-gruppen med 45 minuter per spelare dubbelrondigt.

Karlbergsskolan, Köping, inledde i äldsta gruppen med en 3—1-seger mot Sundsvall i första ronden. I andra stack Åkrahällskolan, Nybro, upp och besegrade köpingsgrabbarna med 2,5—1,5. Under tiden samlade Bergslagsskolan, Karlskoga, i ladorna med två matchsegrar. Allt hängde nu på sista rondens möte Karlskoga—Köping. Matchen slutade efter olidlig spänning med 3—1 för Köping och så hade Västmanland sina första allsvenska skolmästare i A-gruppen. Spelarna heter i tur och ordning Tomas Lindblad, Urban Eriksson, Henry Metzger och Hans Söderholm — ett par av dem är "veteraner" med ärofulla insatser i Stureskolan förr om åren.

Resultat: 1) Karlbergsskolan 7,5/2, 2) Bergslagsskolan 6/2, 3) Åkrahällskolan 6/1,5, 4) Sundsvalls gymnasium 4,5/0,5.

I B-gruppen svarade Stureskolan, Arboga, för den enastående bedriften att ta hem skolmästerskapet för tredje året i följd. Laget hade den här gången vissa bekymmer på sista bordet men i gengäld två verkliga ankare på bord 1 och 2. Det blev tre övertygande matchsegrar, men Polhemsskolan, Trollhättan, var inte långt efter med två. Snäckebacksskolan, Ronneby, tog tredjeplatsen efter att i det inbördes mötet ha besegrat Örjansskolan, Skelleftehamn. I det segrande Stureskolans lag återfanns Per Bohlin, Anders Gunnarsson, Tomaz Johansson, Tomas Wernersson, Göran Karlsson och Hans Nielsson/Björn Nordqvist.

Resultat: 1) Stureskolan 11,5/3, 2) Polhemsskolan 9,5/2, 3) Snäckebacksskolan 8,5/1, 4) Örjansskolan 6,5/0.

C-gruppen var på sitt sätt den hårdaste och jämnaste gruppen. Bergaskolan, Malmö, förlorade visserligen den första och sista matchen, men kammade hem så många fler i de övriga. Avgörande blev de båda matchsegrarna mot Gäddgårdsskolan, Arboga, som därmed förvisades till andra plats, men bara ett par partipoäng efter. Lika hårfint var det mellan Söderparkskolan, Vinslöv, och Malmens skola, Kumla, som också kom att åtskiljas av två poäng. Glädjande nog fanns två flickor bland deltagarna i gruppen, Rose-Marie Nilsson från Arboga och Marianne Petersson från Kumla.

Det målmedvetna laget från Bergaskolan, första allsvenskarna i den nya yngsta gruppen, anfördes av Conny Holst och Harry Schüssler. Deltagarna hette Ulf Gennser, Jan-Olov Fornell, Ronney Kirppo, Krister Larsson, Jan Fornell och John Dahl.

Resultat: 1) Bergaskolan 21,5/4, 2) Gäddgårdsskolan 19,5/2,5, 3) Söderparkskolan 16,5/3, 4) Malmens skola 14,5/2,5.

Bästa poängplockare blev i A-gruppen Urban Eriksson och Hans Söderholm, Köping, Leif Fredriksson, Karlskoga och Ingemar Ernstsson, Nybro — alla hade 2½ poäng. I B-gruppen svarade Per Bohlin och Anders Gunnarsson, Arboga för maximala 3 poäng. I C-gruppen samlade Krister Larsson och John Dahl, Malmö, goda 5 poäng vardera.

Vid prisutdelningen regnade plaketter och prenumerationer på Tidskrift för Schack över alla deltagare i riksfinalen. Karlbergsskolan skall så småningom få mäta sina krafter med det bästa danska gymnasielaget. För Stureskolan blir det Nordisk Skolturnering i Stavanger i Norge, den 11—13 augusti. Skall det lyckas för den suveräna arbogaskolan — med Göran Malmsten i bakgrunden som framgångsrik lagledare — att erövra sin tredje nordiska titel? Låt oss hålla tummarna!

Lars Bäckström

☆

FRÅGESPALTEN

Stig Palmgren, Tårtvägen 19, S-12354 Farsta, önskar upplysningar om var man kan finna publikationer av olika slag, där Traxler-varianten förekommer.

Bragi Valgeirsson, Lokastig 11, Reykjavik, Island, som är 14 år, önskar få kontakt med en jämnårig för att spela schack. Svar helst på engelska.

Svar till "Greb"

Såvitt jag vet har världsrekordet i antal drag i ett schackparti ganska mycket svensk anknytning även om ingen svensk spelare är inblandad.

Ur boken **Berglund:** Schack VM Juniorer, Stockholm 1969, framgår att mötet Kenneth Rogoff, USA—Arthur Williams, England i B-finalens 10:e rond slutade remi efter 221 drag med betänketiderna 1.50—2.35. Nu var det enligt min och många andras me-

S. S. K. K.

FOLKE EKSTRÖM VANN DET 31:A KORR-SM.

SM i Korrespondensschack 1971	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	S:a
1. F. Ekström, Saltsjöbaden	—	½	½	½	½	½	1	½	1	1	1	1	1	1	1	11
2. G. Andersson, Nässjö	½	—	½	½	½	½	½	½	½	1	1	1	1	1	1	10
3. T. Hultquist, Timrå	½	½	—	½	½	0	½	1	½	1	1	1	1	1	1	10
4. B. Wikström, Laxbäcken	½	½	½	—	½	1	1	½	½	½	½	1	½	1	1	9½
5. E. Nordström, Bandhagen	½	½	½	½	—	1	0	1	½	½	1	0	1	½	1	8½
6. R. Axelsson, Oskarshamn	½	½	1	0	0	—	1	½	1	½	1	½	½	0	1	8
7. M. Johansson, Vikmanshyttan	0	½	½	0	1	0	—	½	1	½	½	½	1	1	1	8
8. A. Bergdahl, Everöd	½	½	0	½	0	½	½	—	½	1	0	0	1	1	1	7
9. G. Andersson, Vartofta	0	½	½	½	½	0	0	½	—	½	½	½	1	1	1	7
10. A. Bryntse, Järvsö	0	0	0	½	½	½	½	0	½	—	½	1	1	1	1	7
11. O. Odelsvärd, Stockholm	0	0	0	½	0	0	½	1	½	½	—	1	½	½	1	6
12. G. Österling, Hedesunda	0	0	0	0	1	½	½	1	½	0	0	—	0	1	1	5½
13. O. Appelqvist, Stockholm	0	0	0	½	0	½	0	0	0	0	½	1	—	½	1	4
14. B. Lindh, Stockholm	0	0	0	0	½	1	0	0	0	0	½	0	½	—	1	3½
15. O. Pettersson, Hägersten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0

OLDBOYS-SM 1971 till västkusten igen, eftersom Sven Lundblad, Göteborg, vann finalen med 6½—1½.

Ny oldboys-final (1972) och ny semifinalomgång (oldboys-SM 1973) startade i maj.

Övriga pristagare:

1:69 1. Oscar Niklasson, Hägersten, 2. Ulf Lögdahl, Torshälla, 3. Ragnar Ahlberg, Uppsala.

1:72 1. Hilding Svensson, Trångsund, 2. Knut Rang, Laxå, 3. Gunnar Gustafsson, Alingsås.

2:86 1.—2. Bertil Eriksson, Solna och Ingvar Rosenberg, Spånga.

2:91 1. Sture Johansson, Tibro, 2. Olle Westin, Lund.

2:93 1. Ingemar Storm, S. Levene, 2. Kjell Peterson, Norrtälje.

---

ning inte kamp hela vägen utan en ungdomlig ploj. Personligen uppskattade jag inte tilltaget, eftersom jag var bulletinredaktör.

Senare har Mikael Nykopp, bosatt i Uppsala och spelande för Akademiska SK men representerande Finland, berättat om ett ännu längre parti. Se referat av Eero Böök sid 211 i TfS 7/1971. Partiet Thomas Ristoja (Även han med i JVM 1969) — Mikael Nykopp varade i sista ronden av öppna finska mästerskapet 1971 300 drag. Även detta slutade remi.

Jan Berglund

2:94 1. Ingemar Schütz, Mantorp, 2. Harry Holm, Nynäshamn.

3:39 1. Janis Pletiens, Hallstahammar, 2. Yngve Näslund, Karlstad.

3:52 1. Björn Gillefalk, Jönköping, 2. Kristian Hallberg, Göteborg.

3:55 1. Johnny Becker, Hedemora, 2. Göran Bergström, Solna.

3:56 1. Helge Wademark, Stockholm, 2. Ingemar Johansson, Lönashult.

3:62 1. Carl-Åke Svensson, Stockholm, 2. Kjell-Olof Bornemark, Sundbyberg.

Till ny ledamot av SSKK har Folke Ekström, Saltsjöbaden, invalts.

Avgifter till de svenska turneringarna:

Klass SM och M (anmälan senast 15/9)	kr.	20:—
Klass 1 (8 partier)	kr.	15:—
Klass 2 (6 partier)	kr.	12:—
Klass 3 (6 partier)	kr.	10:—

I SM-gruppen och M-klassen startar nya turneringar vid månadsskiftet september—oktober, medan i klasserna 1—3 nya grupper startar kontinuerligt, så snart tillräckligt antal spelare anmält sig. Priser: i SM och M penningpriser, i klasserna 1—3 SSKKs: plaketter.

SSKK:s resultatbulletin utkommer i månaderna med jämna nummer och kostar för tiden 1/7 -72 — 30/6 -73 kr. 5:—. Alla avgifter till postgiro 52052-8, A. E. Axelson, Linköping.

Ove Kinnmark:

Svensk seger i Grossenbrode

För tredje året i följd arrangerades de skandinav—tyska lagtävlingarna i Grossenbrode under tiden 6—10 maj. Av olika anledningar kunde inte Finland och Island ställa upp i år men man hoppades från arrangörshåll att redan nästa år få med alla nordiska länder.

Sverige var favoriter även i år, och vi hade ju också ordinarie lag i motsats till de andra som saknade några av sina bättre spelare. Detta faktum gör inte den svenska segern mindre glädjande då som bekant favoritskapet kan väga tungt i sådana här sammanhang.

SVERIGE—NORGE 5—1

Börje Jansson—Wibe	**remi**
Sven-Göran Malmgren—Zwaig	**1—0**
Ove Kinnmark—Hoen	**remi**
Zandor Nilsson—Barda	**1—0**
Jaan Eslon—Moen	**1—0**
Ingrid Svensson—Klingen	**1—0**

Tack vare denna präktiga seger grundlade vi på sätt och vis totalsegern. Uffe hade ännu inte kommit från turneringen i Teeside, så Zäta fick rycka in och visa hur det skall gå till. Barda hamnade i Zätas special (engelskt) och blev helt hoptryckt. På första bordet var det mest ställningskrig innan man enades om remi genom dragupprepning. Sven-Göran hade som vit att möta den norska dödsvarianten (1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 b5 5. Lb3 Sa5) och klarade den pärsen utmärkt. I mittspelet fick han övertaget, vann bonde och kunde vinna partiet efter avbrott.

Hoen valde slutet sicilianskt, fick en aning sämre spel men bjöd rutinerat remi i min begynnande tidsnöd. Jaan stod en aning sämre då plötsligt norrmannen började kombinera. Jaan tackade och tog emot, vann först en pjäs och sedan gick norrmannen rakt in i en syngg matt. Ingrid skulle väl inte ha haft några större besvär med sin norska kollega men partiet gick till avbrott med goda remichanser för Klingen. Strax efter avbrottet gjorde norskan ett par dåliga drag vilket betydligt underlättade Ingrids uppgift.

SVERIGE—DANMARK 3—3

Andersson—K. Pedersen	**1—0**
Jansson—Moe	**remi**
Malmgren—Bjerre	**1—0**
Kinnmark—Ingerslev	**0—1**
Eslon Auchenberg	**remi**
Svensson—Haahr	**0—1**

Uffe på plats ger inte Pedersen någon chans. Dansken blir desperat, offrar pjäs för att lätta på trycket men det hjälper föga utan han får ge upp inför ogarderbar damförlust. Börje kombinerar elegant mot Moe och får vinstchanser, men ett enkelt byte på g6 blir ödesdigert. I stället för att ta med f-bonden tar Börje med h och det blir bara remi. Sven-Göran gör åter en god prestation. Mot den teorisprängde Bjerre får han övertaget på damflygeln vinner så småningom bonde och det räcker till vinst. Efter en lugn spelöppning offrar så Aage Ingerslev bonde och får goda angreppschanser. Eftersom jag hamnar i tidsnöd måste jag ge tillbaka två bönder för att klara det värsta. Men det hjälper inte utan jag ger upp efter avbrottet.

Ingrid spelar fel redan i spelöppningen och det går inte att reparera utan hon får mest titta på när danskan i lugn och ro kan bygga upp en vinstställning.

SVERIGE—VÄSTTYSKLAND 3—3

Andersson—Hecht	**remi**
Jansson—Dueball	**remi**
Malmgren—Klundt	**remi**
Kinnmark—Besser	**remi**
Eslon—Podzielny	**1—0**
Svensson—Renz	**0—1**

Ulf får stora problem som svart mot Hecht men tar fram stormästartakterna och räddar en viktig halvpoäng. Börje avböjer ett remianbud men får inget ut utan måste nöja sig med ännu en remi. Jugoslaviskt spelar Sven-Göran liksom Uffe, och klarar sig bättre än vad Uffe gör, mest kanske tack vare ett rekommenderat pjäsoffer av Börje. Det hela ser dock inte ut mer än att ge remi då Sven-Göran i tidsnöden gör ett svårt fel och hamnar i ett förlorat tornslutspel. Men Klundt spelar alldeles för oskärpt och får till allas överraskning bara remi. Jaan försvarade sig starkt i en passiv ställning, men lyckas till slut utnyttja sin motståndares dåliga bondeställning. Ingrid får återigen problem i öppningen. Hon måste offra bonde och ser ut att klara upp det hela men slår till sist in på fel väg, förlorar pjäs och därmed partiet.

SVERIGE—SCHLESWIG-HOLSTEIN
4½—1½

Andersson—Longwitz	**1—0**
Jansson—Neumann	**remi**
Malmgren—Klibor	**remi**
Kinnmark—Hawranke	**remi**
Eslon—V. Wietersheim	**1—0**
Svensson—Bähnk	**1—0**

Med samma siffror som förra året, även då i sista ronden, slår vi detta inte ofarliga lag. Uffe vann lätt mot Longwitz som han förra året släppte en halva mot. Vid de tre följande borden blev det hårda tag och de tre remierna skall vi nog vara glada för. Själv var jag förlorad mot Hawranke men han misshushållade med tiden så att jag kunde rädda partiet i tidsnödsdramatiken. Sven-Göran var också illa ute men fann i 40:e draget, och med svår tidsnöd, remivarianten. Jaan Eslon, som faktiskt funderar på att ändra sitt namn till Eslöv, gillrade en känd fälla i drakvarianten. Efter 10 drag hade han vunnit partiet. Ingrid gjorde sin bästa prestation under tävlingarna och utmanövrerade sin tyska kollega. Hon spelade så starkt att man nästan kunde tro att hon hade tagit en lång stärkande promenad före partiet.

Sverige fick alltså för andra året i följd nöjet dricka ur den ständigt vandrande Grossenbrode-Wagrienpokalen. Någon större risk för att nykterhetsnämnden skall ingripa lär det väl inte vara mot detta förfarande även om det bara är ett år mellan perioderna. Hur det än blir med den saken så får nog de övriga länderna komma med betydligt bättre lag i fortsättningen om man vill konkurrera med Sveriges numera så segervana lag.

Avslutningsfesten gestaltade sig ungefär som en prisutdelning i ett svenskt mästerskap. Förutom det segrande svenska laget så hyllades Jaan Eslon som bäste poängplockare. Han fick det sedvanliga priset: 2 veckors fritt uppehälle på ett av de trivsamma badhotell där vi inkvarterades. Sedan steg Lennart Liljedahl fram och hämtade förstapriset i den Monradturnering som samtidigt spelades jämte lagtävlingarna. Han segrade på 6,5 av 7 poäng före tvåan Poulsen, Danmark.

Slutställning:

Sverige 15,5 p
Danmark 13,0 p
Västtyskland 12,0 p
Norge 10,5
S.-Holstein 9,0 p

Z. Nilsson—Y. Barda Engelskt

1. c4 e5 2. g3 Sc6 3. Lg2 g6 4. e3 Lg7 5. Se2 Sge7 6. Sb-c3 0—0 7. 0—0 d6 8. d4 e×d4 9. e×d4 Lf5 10. h3 h5 11. Lg5 Dd7 12. Kh2 f6 13. Le3 Sb4 14. Tc1 Sd3 15. Tc2 Sb4 16. Td2 c6 17. a3 Sa6 18. d5 c5 19. Sf4 Sc7 20. Te1 b6 21. f3 Dd8 22. g4 h×g4 23. f×g4 Ld7 24. Se6 L×e6 25. d× e6 d5 36. c×d5 Dd6† 27. Kh1 f5 28. Lg1 Le5 29. T×e5 D×e5 30. d6 Uppg.

Moen—Eslon Spanskt

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 Lc5 4. 0—0 Sge7 5. S×e5 S×e5 6. d4 c6 7. La4 Ld6 8. d× e5 L×e5 9. f4 Lc7 10. c4 0—0 11. Sc3 f5 12. Lc2 d6 13. b3 De8 14. La3 Dg6 15. e5 Td8 16. De2 Df7 17. Tad1 d×e5 18. T×d8† L×d8 18. f×e5 Lb6† 20. Kh1 Sg6 21. L×f5 L×f5 22. g4 L×g4 23. T× f7 L×e2 24. T×b7 Lf3 matt.



Arosa Jugoslavien vann landskampen mot Schweiz med 11—9. Man spelade dubbla ronder över 10 bord. Det jugoslaviska laget var närmast ett B-lag. Resultat vid de främsta borden: Hug—Janosevic 0—1, 1—0, Schaufelberger—Ostojic ½—½, ½—½, Lombard—Vukic 0—1, ½—½.

Birmingham I en turnering här segrade tysken Borngässer före engelsmännen Basman och Carleton.

Bogota (Colombia) Segrare i zonturnering 7 (Centralamerika) blev Miguel Cuellar, Colombia, och han går nu vidare till interzonturneringen nästa år. Resultat för de främsta: Cuellar 11½ (av 15), Estevez (Cuba) 11, Rodriguez (Cuba) 10½.

Leeuwarden Resultatet i det holländska mästerskapet blev för de bäst placerade: Zuidema 8½ (av 11), Timman 8, Langeweg 6½, Enklaar och Hartoch 6, Ree 5½.

Long Pine (USA) I en Monradturnering på 7 ronder segrade Gligoric med 6 poäng före Browne, Bisguier och Evans.

Mar del Plata I den 5:e öppna turneringen här (9 ronder Monrad) deltog bl.a. fyra stormästare och sju internationella mästare. Slutställning i toppen: Rubinetti 8, Najdorf och Pilnik 7, Bronstein (ej David Bronstein!), Fougleman, Incutto, Pacheco, Panno, Schweber och Vasta 6½.

Eigil Pedersen:

DANMARKSBREV

Enkeltmandsturneringen om Dm i Esbjerg blev som nævnt i mit forrige brev spillet efter Monrads-systemet og det førte til at ikke mindre end 28 spillere fik adgang til at kæmpe om "skabet". Lad det være sagt straks — det blev efter min mening en succes! Nu kom landsholdsklassen til at bestå af unge og ældre erfarne spillere og det førte til en vældig kamplyst ved brættet. Nu kunne det ikke nytte meget med fredelige remispartier etc. for at konsolidere points-stillingen — nej, der skulle spilles til i hvert parti for at følge førertruppen. Og slutresultatet blev en blanding af ung og gammel! Den internationale mester Svend Hamann var toptrænet efter at have deltaget i turneringen om Københavns-mesterskabet og i en zoneturneringsmatch mod Pribyl fra Czekoslovakiet som han tabte ½—2½(!)

Olot (Spanien) Den 7:e internationella turneringen i Olot vanns av Ljubojevic med 7½ (av 9) före Diaz Del Corral 7 (stormästarresultat), Robatsch 6, Pfleger 5½, Pomar, Mariotti och Medina 5 o.s.v.

Reno (USA) I en Monradturnering här segrade Browne med Louis Levy på andra plats. Priserna 3—5 delades mellan Gligoric, Bisguier och Tarjan.

Sarajevo Stormästarturneringen i Sarajevo vanns av den 55-årige Lajos Szabo före exvärldsmästaren Tigran Petrosian och flera andra berömdheter. Resultat för de främsta: Szabo 11 (av 15), Petrosian 10½, Hort, Jansa och Keres 9½, Vukic 9, Matulovic 7½, Bagasic, Minic och Tatai 7.

Timisoara (Rumänien) I den internationella turneringen här delades segern mellan Honfi (Ungern) och Sjamkovitj (USSR) på 9 (av 13). Närmast följde Kirov (Bulg.) 8, Ghitescu, Ghizdavu (båda Rum.) och Mesing (Jugosl.) 7½.

Vrnjacka Banja Zonturnering 3 spelades här under tiden 4—22 april. Av de 18 kvalificerade spelarna ställde bara 14 upp. Slutställning för de främsta: 1—2) Rukovina (Jugosl.) och Smejkal (CSSR) 9, 3) Hartston (Engl.) 8½, 4) Malich (DDR) 8, 5—7) Pribyl (CSSR), Ciocaltea (Rum.) och Csom (Ung.) 7½, 8—9) Bobotsov (Bulg.) och Adorjan (Ung.) 7. Överraskningen Rukovina är en 29-årig akademiker. Han vann det jugoslaviska mästerskapet 1970.

Han startede lidt langsom og led bl.a. et smerteligt nederlag til den snart 65-årige Jens Enevoldsen i tredje runde, men så indfandt formen sig og Hamann var allerede mester inden sidste runde blev spillet mod sidste års mester Ole Jakobsen. Hamann scorede 8 points og derefter fulgte den unge Per Auckenberg fra Albertslund med 7 points og bedre korrektion end Jens Enevoldsen ligeledes med 7 points. Derefter fulgte den unge Jacob Øst Hansen, Gentofte med 6½ points, Aage Ingerslev, Hjørring ligeledes med 6½ points (Ingerslev begyndte at spille for alvor sidste år efter at have haft pausen i 15 år!), Ole Jakobsen, København, Peter H. Nørby, København og Karl Pedersen, Århus hver med 6 points. Det var Hamanns første mesterskab efter at han flere gange er blevet nr. 2 og har været med i den fine klasse sidan 1958! Ialt deltog 404 spillere i den velarrangerede turnering, der blev spillet i Danmarksgades skole.

Sidste runde i holdturneringen om danmarksmesterskabet var en "gyser". Inden klubholdene i 1. division mødtes i Århus til afslutningen, havde Studenterforeningens Skakklub, København sikret sig et halvt points forspring og skulle spille mod de sikre nedrykkere fra Århus Skakklub, mens Nordre Skakklub spillede mod Københavns Skakforening, som også lå placeret i den nederste ende. Efter seks timers spil og hård kamp endte begge disse matcher med sejre til de førende klubhold på 6½—1½ og dermed var Studenterforeningen årets mesterhold med 38½ points foran Nordre Skakklub, Århus, med 38 points.

Sidste års danmarksmester Ole Jakobsen har besluttet sig til at hellige skakspillet det kommende år og har søgt orlov fra sin lærergerning for at deltage i så mange internationale turneringer som muligt og dermed forbedre sit ratingtal, som for tiden er 2455. Stormester Bent Larsen er igen begyndt at røre på sig. Han har vundet turneringen i Teesside i England og deltog derefter i en stormesterturnering i Las Palmas fra den 28 maj—18 juni. Og den 26 juni var han med i en helaftensudsendelse i radioen under devisen: Spil skak med Larsen! Senere på året går turen til USA, hvor han skal spille med i US Open og en turnering i San Antonio i Texas. Larsen får således ikke tid til at deltage på det danske olympiadehold.

P.S. Svend Hamann vann Köpenhamns-mästerskapet efter seger i särspelet mot Ole Jakobsen med 3½—2½.

Jan Berglund

Jolanta Dahlin vann damturneringen

Sveriges Schackförbunds Damkommitté arrangerade den 28/4—2/5 en rankingturnering för damer. En starkt bidragande orsak till arrangemangets uppkomst är att Sverige i år beslutat skicka även ett damlag till höstens schackolympiad. Rankingturneringen är en del i kvalificeringen till olympialaget, som består av två spelare och en reserv.

Som överlägsen segrare utgick en i svenskt damschack ny spelare, Jolanta Dahlin från Kamraterna i Göteborg. Hon hette fram till januari i år Jolanta Szota och tillhörde då den polska dameliten. Hon är numera naturaliserad svenska genom giftermål med icke obekante mästerspelaren Gunnar Dahlin. Om hon får representera Sverige i olympiaden är dock än så länge oklart. Enligt FIDE-reglerna måste hon nämligen "ha bott ett år i ett land och ha för avsikt att stanna där" för att få representera landet. Olympiaden äger rum i Ohrid, Jugoslavien, den 25/9—14/10.

Rankingturneringen för damer, Stockholm 1972

1.	Jolanta Dahlin, Kamraterna, Göteborg	—	1	1	½	1	1	4½
2.	Ingrid Svensson, Enskede-Pjäsen	0	—	½	1	1	1	3½
3.	Solveig Haraldsson, Allians, Skänninge	0	½	—	0	1	1	2½
4—5.	Ulla Bohmgren, Sass, Stockholm	½	0	1	—	0	½	2
4—5.	Florence Assmundsson, Stockholms SS	0	0	0	1	—	1	2
6.	Connie Svantesson, Vara	0	0	0	½	0	—	½

Jolanta Dahlin visade upp ett positionsspel som varken sverigemästarinnan Ingrid Svensson eller nordenmästarinnan Solveig Haraldsson kunde rå på. Hon inledde med seger över Connie Svantesson. Ställningen där var emellertid klart remibetonad när Connie strax innan tidskontrollen satte bort en viktig bonde. Jolanta fortsatte med remi mot Ulla Bohmgren. Efter denna något trevande debut inom svenskt damschack följde tre raka. Haraldsson satte bort en pjäs i spelöppningen. Svensson blev överspelad på damflygeln och förlorade ett springarslutspel med bonde under. Avslutningsvis forcerade hon en fribonde mot Assmundsson.

Ulla Bohmgren spelade ojämnt. Stundtals mycket lovande som i följande parti Bohmgren—Haraldsson: **1. Sf3 c5 2. g3 Sc6 3. Lg2 g6 4. 0—0 Lg7 5. d3 d6 6. c4 Ld7 7. c3 Tb8 8. a4 Sf6 9. Sbd2 0—0 10. Sc4 a6 11. a5 Le6 12. Sfd2 d5 13. e×d5 L×d5 14. Sb3 L×g2 15. K×g2 Sd7 16. Le3 b5 17. a×b6 ep Sde5 18. S×c5 Dd5† 19. f3 Tfd8 20. S×e5 S×e5 21. T×a6 Td6 22. c4 S×c4 23. d×c4 D×d1 24. T×d1 T×d1 25. b3 Le5 26. f4 Ld4 27. L×d4 T×d4 28. Sa4 Kf8 29. Ta7 Td3 30. Sc5 Td2† 31. Kf3 Ke8 32. b7 Td7 33. S×d7 K×d7 34. c5 Kc6 35. b4 h6 36. Ke4 f6 37. Kd4 e6 38. Kc4 g5 39. b5† Kc7 40. c6 g×f4 41. g×f4 e5 42. f×e5 f×e5 43. Ta8 Uppg.**

Det var andra gången på tre veckor som Ulla besegrade nordenmästarinnan. Men Ulla kunde också spela plattpartier. T.ex. mot Ingrid Svensson i första ronden glömde hon totalt bort att utveckla sig och var snabbt förlorad. Mot Florence Assmundsson lyckades hon bli mattsatt i tidsnöden efter att strax innan ha haft en klar remiställning.

Connie Svantesson spelade betydligt bättre än vad turneringstabellen skvallrar om. Hon höll sina motståndare väl stången ända till själva slutfasen. Om det berodde på dålig kondition eller svag slutspelskännedom är svårt att säga, men ofta lyckades hon till slut hitta något hårresande förlustdrag. Mot Ulla blev hon i sista ronden bonde över från spelöppningen men fick på slutet kämpa för remin, som var klar efter åtta timmars spel.

Florence spelar ganska idérikt och säkert. Tyvärr brister hon i spelöppningsteorin och får som regel börja samtliga sina partier ur underläge.

Solveig hade i sista ronden chansen att gå in på silverplats genom att besegra Ingrid. Hon blev så småningom bonde över men trasslade in ett torn bakom fiendernas linjer och var tvungen acceptera dragupprepning. Annars inledde Solveig turneringen bra med följande kombinationsparti.

DAMSCHACK

Av Jan Berglund

PROPAGANDATÄVLINGEN I EMMABODA

I Södra Småland blommar speciellt flickschacket. Därför beslöt Sveriges Schackförbunds Damkommitté att i år förlägga sin propagandaturnering till Emmaboda. Tävlingen samlade 30 deltagare, varav många unga smålandstöser, som visade förbluffande anlag för schack.

Topplaceringarna lade de redan etablerade stjärnorna rabarber på, men en och annan trevlig överraskning noterades. Det största glädjeämnet var utan tvekan Siv Bengtsson från Vara SS. Endast 9 år gammal knöt hon upp svansen på sina äldre medtävlare. Fem vinst samt förluster mot klubbkamraten Connie Svantesson och Christina Karlsson, Stockholm, var hennes facit. En typisk kommentar var den som blekingemästarinnan Ingrid Malmén fällde: "Den där lilla vinner man väl lätt över." Men, tji vad man bedrog sig. Siv spelar snabbt och bra. Jämför TfS 3/1972. Ingrid fick i fjärde ronden inkassera en nolla mot henne.

Yvonne Wetterling från Växjö var också en angenäm överraskning. Hon blev här sexa. Tillsammans med en nynådd andraplats i DM betyder det, att hon blir att räkna med i framtiden.

Solveig Haraldsson, SS Allians, var klassen bättre än de övriga trots förlust mot Bohmgren, Stockholm. Ulla Bohmgren kunde ha hamnat på samma slutpoäng som Solveig men förlorade i sista ronden onödigt mot Karlsson. Hon vann kavlitet men i tidsnöd satte hon själv bort kvalitet och samtidigt även partiet. Å andra sidan fick hon en gratishalva mot svenska juniormästarinnan Eva Johansson, Alingsås. Eva missade en tornvinst och fick nöja sig med remi. Eva ramlade ytterligare nedåt i prislistan på grund av en oväntad förlust mot Kostas Josefa Patron.

1) Haraldsson 6, 2) Svantesson 5½, 3—5) Karlsson, Bohmgren, Bengtsson 5, 6—7) Wetterling, Lena Lindholm, Nybro, 4½, 8—14) Johansson, Lena Vendelfelt, Sthlm., Peggy Olsén, Sölvesborg, Yvonne Lindoff, Rödeby.

Stockholms-DM 1972

Klass A: 1) Florence Assmundsson, Sällskapet, 6, 2) Ingrid Svensson, Enskede-Pjäsen, 6, 3) Vega Persson, Enskede-Pjäsen, 4½, 4) Ulla Bohmgren, Sass, 4½, 5) Irina Ramsinger, Danderyd, 3, 6) Christina Karlsson, Rockaden, 2, 7) Ingrid Lindqvist, Sällsk., 1, 8) Gun Karlsson, Rockaden, 1.

Klass B: 1—3) Liselotte Gram, Sonja Kinnman, Waldy Lundqvist, alla Sass, 4, 4) Violet Fridén, Sass, 2.

Flickor: 1) Ing-Marie Lundqvist, Sass, 6, 2) Susanne Olzon, Kristallen, 5½, 3) Anne Ström, Sass, 4½, 4) Ingela Karlsson, Rockaden, 4, 5) Maud Svensson, Botkyrka, 3.

Södra Småland Skol-DM 1972

Klass A: 1) Elisabeth Ragnarsson, 5, 2) Mona Carlsson, 4, 2) Helena Magnusson, 3, 4) Ulla Gustavsson, 3, 5) Britt Karlsson, 3. Nio deltagare.

Klass B: 1) Josefa Patron, 5, 2) Mari Aronsson, 4, 3) Corina Nygren, 3½, 4) Marie Lidberg, 3, 5) Marie Erlandsson, 2½, 6) Carmen Patron, 2½. Tolv deltagare.

Assmundsson—Haraldsson: 1. d4 Sf6 2. Sf3 g6 3. c4 Lg7 4. Sc3 d6 5. e3 0—0 6. Ld2 Sbd7 7. Le2 e5 8. d×e5 d×e5 9. e4 c6 10. Lg5 Dc7 11. Dc2 Sc5 12. b4



12. — Sc×e4! 13. S×c4 S×e4 14. D×e4 Lf5 15. Dh4 e4 16. Lf4 Db6 17. Le3 D×b4† 18. Ld2 Db2 19. Sg5 D×a1† 20. Ld1 h6 21. Sh3 Tad8 22. Df4 T×d2! 23. Uppg.

Säljes förmånligt:

Unikt privatägt schackspel, helt i halvädelsten — onyx.

Fru Siv Mosén, Kommunalv. 16, 141 47 Huddinge. Tel. 08/774 57 16

Bent Larsen vann i Teeside

Från början var inte mindre än elva stormästare inbjudna till turneringen i Teeside. Trots att två av dem — Tal och Vasjukov — inte kunde komma, blev det en mycket starkt besatt turnering som väl kan mäta sig med Hastings. Som ersättare för ryssarna fick man den holländske mästaren Ree samt Sax, som nyligen vunnit EM för juniorer. I 16-mannafältet var också sådana stjärnor som Ljubojevic, Portisch, Gligoric och Gheorghiu. för att bara nämna några. Bent Larsens klara seger blev därför en ordentlig rehabilitering för honom efter misslyckandet i matchen mot Fischer. Ulf Andersson delade 6—7:e plats med Parma, en bra prestation i den hårda konkurrensen.

Bent Larsen startade bra med seger bl.a. mot Ljubojevic och när en tredjedel av turneringen var spelad, ledde han före Gheorghiu och Ljubojevic. Ulf Andersson hängde gott med men tappade kontakten när han i sjätte ronden förlorade mot Ljubojevic. Han hade bra spel men satte bort en pjäs i en kritisk situation.

I ronderna 9—11 vann Bent Larsen mot Tringov, Ulf Andersson och Sax och skaffade sig en mycket klar ledning. När tre ronder var kvar ledde han med 3½ poäng före närmaste spelare, som då var Ljubojevic och Gligoric. Någon bra slutspurt gjorde han inte, men det behövde han inte heller. Med en rond kvar låg han 2 poäng före Portisch och Ljubojevic och var redan segrare. Han kunde kosta på sig att ta risker i sista ronden, och då förlorade han också. Portisch remiserade i sista ronden, men Ljubojevic vann och lade beslag på andraplatsen.

Bent Larsens seger var suverän också på det sättet att han vann sex partier med sin specialöppning 1. b3. Med det vapnet ställde han till med en verklig uppvisning mot Wade, och med samma öppning slog ban också Ulf och tog därmed revansch för nederlaget i Palma de Mallorca.

Ulf låg hela tiden på övre halvan, och han spurtade in med seger mot engelsmannen Bellin i sista ronden. Ulf vann fyra partier: mot Bilek, Ree, Cafferty och Bellin, remiserade nio: mot Gligoric, Portisch, Parma, Gheorghiu, Tringov, Keene, Wade, Sax, Hecht och förlorade bara två: mot Ljubojevic och Bent Larsen.



Bent Larsen

Slutställning: Bent Larsen 11, Ljubojevic 10, Portisch 9½, Gligoric och Tringov 9, Ulf Andersson och Parma 8½, Gheorghiu 8, Keene, Sax och Wade 7, Bilek och Hecht 6½, Ree 6, Bellin 4, Cafferty 3.

☆

Schackträff i Oskarshamn

Oskarshamns schacksällskap inbjuder till den 22:a schackträffen i ordningen på Stadskällaren, Festvåningen den 2—3 sept. Fyramannagr. kl. M, I, II och jun. med fina priser till gr.vinnarna. Speltid: 50 dr. på 2½ tim. Upprop lördagen den 2 sept. kl. 15.00. Första ronden börjar kl. 16.00. Anm. senast 28 aug. varvid avgiften 20 kr. kl. M, 15 kr. kl. I—II, 10 kr. jun. insättes på postgiro 69 88 53. Angiv på talongen önskad spelklass. Upplysn. genom tel.: 0491/137 46 (Lindh) eller 916 54 (Härwell).

Larry Evans:

Porträtt av Bobby Fischer

Vi hoppas att Evans' artikel om geniet och problembarnet Fischer skall intressera läsarna. Författaren har varit USA-mästare tre gånger och han är en nära vän till Bobby sedan 16 år tillbaka. Vi ger nu första avsnittet av artikeln och återkommer med fortsättning i nästa nummer.

Schack börjar bli populärt i USA nu och det bärs upp på Bobby Fischers breda skuldror och lynniga personlighet. När han bara var 14 år vann han det första av sina åtta USA-mästerskap. När han var 17 förkunnade han: "Jag kommer att vinna världsmästerskapet, hålla det några år och sedan ägna mig åt något annat och tjäna en del pengar." När han nu är 29 — och redan en legend — har han sitt mål i sikte. Till en tidning har han sagt: "Var och en som vet något om schack vet att jag har varit världsmästare i allting under de senaste tio åren utom i fråga om namnet."

Vad anser Bobby om sina chanser i VM-matchen mot Spassky? "Jag känner det som en kallelse att vinna mästerskapet. Spassky är bra, men jag tror att jag är den bäste i alla fall. Jag säger inte det för att skryta. Jag tror det är så. Jag älskar spelet."

Ställningen mellan Spassky och Fischer är tre vinster för Boris, två remier och ingen vinst för Bobby. Men den 35-årige Spassky har ändå skäl att vara bekymrad. Fischer har det högsta Elo-talet i världen och han är favorit i matchen.

Bobby avstod från VM-tävlingarna efter 1962 års kandidatturnering i Curacao, där han anklagade ryssarna för att gadda ihop sig mot honom. De svarade med att kalla honom en dålig förlorare. Reglerna ändrades för att förhindra samarbete, men han deltog ändå inte. Han kom med först 1967 i interzonturneringen i Sousse, men efter en tvist bröt han efter halva tävlingen, trots att han ledde klart då. Så han måste vänta tre år till för en chans till VM-match. "Kanske det var en bra sak", sade han till mig. "jag var då ännu inte mogen för uppgiften."

Fischer ställde upp i nästa interzonturnering i Palma de Mallorca 1970, och han



vann med en marginal av 3½ poäng före de närmaste. Sedan fortsatte han med att besegra Mark Taimanov med 6—0 och slog med samma sensationella siffror också Bent Larsen, som ansågs som hans ende jämlike utanför Sovjetunionen. När han så i oktober i fjol mötte exvärldsmästaren Petrosian i Buenos Aires, ökade han på till 20 vinster under en period då han inte förlorade något parti. Sedan gick det sämre. Han förlorade det andra partiet och remiserade de tre följande. Nu fick han inga fotografier längre, inga leenden, inga intervjuer. "Jag har mött för mycket folk", sa han och flyttade över till ett annat hotell. Det måste ha hjälpt, för nu gick han fram till klar seger med fyra vinster i rad. Utom dessa matchsegrar så har Bobby vunnit sina sju senaste internationella turneringar mot världens bästa spelare. Hans möte med Spasski betraktas nu som århundradets schackmatch.

Bobby föddes i Chicago 1943. Hans far, en tysk fysiker, och hans mor, en sjuksköterska, skilde sig när han var två år. Hans sex år äldre syster Joan såg efter honom när familjen flyttade till Brooklyn 1949. Hon höll honom sysselsatt med spel av olika slag, till dess att modern kom hem från arbetet. En dag köpte Joan också ett schackspel.

En dag hittade Bobby en gammal schackbok, och från den dagen "svarade han inte när man talade till honom", minns hans mamma. År 1951 skrev hon ett brev till utgivaren av "The Brooklyn Eagle" med förfrågan hur Bobby skulle kunna spela med pojkar i hans egen ålder. Han fick då deltaga i en simultanuppvisning på biblioteket. En f.d. skotsk mästare mötte där 30 spelare, och den 8-årige Bobby var färdig efter 15 minuter. Efter det fick han lära sig schack av Carmine Nigro, sekreterare i Brooklyn Chess Club, och Bobby fick då också spela med dennes son Tommy. Men Bobby lärde sig mycket fortare och det blev ingen riktig tävlan mellan pojkarna.

I juli 1955 deltog han i USA:s juniormästerskap och slutade på 20:e plats i ett fält av 26. Han började nu förlora intresset för skolarbetet, höll sig mest för sig själv och blev svårhanterlig. Till detta bidrog föräldrarnas skilsmässa. Jag träffade Bobby 1956, när han var 13 år, när han just hade vunnit juniormästerskapet för USA. Själv hade jag då just vunnit Canadian Open i Montreal, där Fischer också var med, och han fick följa med i min bil tillbaka till New York. Jag hade ingen aning om att min passagerare skulle bli den mest fenomenale spelaren i schackhistorien.

Under den långa hemfärden tittade han bara på utsikten. Han ville inte tala om något annat än scha.ck Han pressade mig med tekniska frågor och vi diskuterade en del varianter blint. Hans enorma intresse var tydligt redan nu. En gång sade han: "Jag ägnar 98 procent av min själskraft åt schack. Andra ger bara två procent. Hemligheten är att inte göra ett drag förrän man helt har förstått ställningen." Jag undrade vad som skulle hända, om Bobby upptäckte att det finns andra saker i världen än schack.

Kanske världen skulle vara bättre, om var och en älskade sitt arbete så passionerat som Bobby älskar schack. De flesta spelarna i USA måste splittra sitt intresse för schacket, eftersom det är omöjligt att ha det som levebröd. I Sovjetunionen däremot får stormästarna, även om många också har andra yrken, allt stöd från statens sida, och de unga förmågorna uppmuntras. Bobby Fischer är ett egendomligt undantag. Han är helt självlärd, inte produkten av något system eller någon ideologi. I trots av alla välmenande råd gav han upp skolarbetet för att nå sitt mål.

Vi lever i en tid av specialisering, och var och en som blir riktigt bra på ett visst område riskerar samtidigt att bli ensidig. "Att spela biljard bra", har någon sagt," är ett tecken på en dåligt använd ungdom." Om också Bobby har rest över nästan hela världen och ätit tillsammans med statsöverhuvuden, så beklagar han ofta sin brist på uppfostran. "Efter det att jag har vunnit titeln, kan jag tänka på att utveckla mig själv i andra avseenden", säger han.

Distriktsnytt

Värmland

DM, Klass M: 1) Arvid Åhrén, Forshaga, 4½, 2) Ulf Svanqvist, Säffle, 3½, 3) Lennart Asplund, Sunne, 4.

Klass I: 1) Uno Kjellin, Säffle, 4½, 2) Allan Bruce, Säffle, 3½, 3) Kjell-Olov Johansson, Säffle, 3.

Juniorer: 1) Arne Meurman, Säffle, 2) Lars Blomström, Karlskoga, 3) Sam Lindgren, Karlskoga.

Bästa klubb: Säffle SK.

Göteborg

Säsongen blev en stor triumf för Lundby SS, som efter framgångarna i lagmatcherna även lade beslag på mästerskapet individuellt samt också vann lagblixten.

Segrare i DM blev Lundbys Åke Carlsson. På vakanta platser spelade Gunnar Dahlin, Eric Jonsson och Bo Aurell, men de erövrade samtliga ordinarie platser i DM-gruppen genom att nå den härför erforderliga procenten.

DM: 1) Åke Carlsson 7 (av 9), 2—3) Dahlin och Eric Jonsson 6, 4—5) Chourbanov och Kinnmark 5½, 6) Aurell 5.

Mästargrupp 1: Carl-Erik Liedqvist 9 (uppflyttad till DM-gruppen), Robert Danielsson och Lars Esselius 7½, Tage Bengtsson 7.

Mästargrupp 2: Lars Andersson (Lundby) 8½ (uppflyttad till DM-gruppen), Bror Bjerner och Sven Engman 7.

Klass I: Gruppsegrare och uppflyttade till mästarklassen: Uno Axelsson, Kamraterna, Bengt Hellström, Lundby, Feliks Przysuski, Lundby, Leif Lindén, Manhem.

Lagblixten: 1) Lundby 30 (vinst i samtliga matcher), 2) Manhem 28, 3) Kamraterna 23, 4) Manhem II 23, 5) Majorna 21, 6) Manhem III 18.

Ind. Blixt-DM: I DM spelade man i tre 10-mannagrupper, där de två bästa i varje grupp möttes i en dubbelrondig final. Resultat i finalen: 1—2 Gunnar Dahlin, Kamraterna och Lennart Liljedahl, Lundby, 8 (av 10), 3) Lars Andersson, Lundby, 5, 4) Inge Larsson, Manhem, 4, 5) Ove Alfredsson, Manhem, 3, 6) Tage Bengtsson, Majorna, 2. Titeln erövrades av Dahlin efter särspel med Liljedahl. Det behövdes inte mindre än 8 särspelspartier, innan saken var klar.

Nordskåne

Årets nordskånemästerskap resulterade i en något överraskande seger för 20-årige Åke Westin, Finja SK. Mästarklassen spelades i sex ronder enligt Monrads system och med tio deltagare. Westin inledde med fem raka segrar och kunde sedan nöja sig med remi i sista ronden. Ändå blev hans seger så klar som två poäng, före bl.a. flerfaldige nordskånemästaren Knut Arnstam, Hässleholms SK. En eloge skall också ges till unge Ingemar Wiberg, Lönsboda SK, som gjorde en lovande debut i klassen.

Resultat för de främsta: 1) Åke Westin, Finja SK, 5½ p., 2) Knut Arnstam Hässleholms SK, 3½, 3) Karl Svensson, Vanneberga SK, 3½, 4) Ingemar Wiberg, Lönsboda SK, 3½.

Segrare i klass I-grupperna och uppflyttade till klass M blev Ivar Celin, Gösta Svensson, Peter Sandberg, Samtliga Lönsboda SK, Per Göransson, Markaryds SK, samt Lars Tegård, Hässleholms SK.

Vinnare i klass II och nya klass I spelare blev Nils Bergkvist, Nils Hall, Heldur Alver, Ronny Andersson, Björn Karlsson, samtliga Hässleholms SK, Henry Bengtsson, Rune Svensson, båda Finja SK, samt Tomas Eriksson, Oppmanna Vånga SK, Bengt Persson, Bromölla SK, och Mats Bertilsson, Vanneberga SK.

Bästa klubb blev Hässleholms SK med 22 poäng, före Lönsboda SK 15 poäng och Finja SK 13 poäng. Förbundsordföranden Ove Håkansson, Finja SK, samt Mats Lindholm, Hässleholms SK, var utmärkta tävlingsledare.

DM i snabbschack hade förlagts till Markaryd, där inte mindre än 36 deltagare hade mött upp. Tävlingen spelades i sju ronder enligt Monrads system och resulterade i en efter hård strid välförtjänt seger för Lars Andersson, Kristianstads SK.

De bästa blev: 1) Lars Andersson, Kristianstads SK, 6 p., 2) Åke Westin, Finja SK 5½ p., 3) Ronny Andersson, Hässleholms SK 5½ p., 4) Bo Hansson, Näsums SK, 5½ p.

Arrangerande Markaryds SK med Göran Olsson i spetsen såg till att allt fungerade väl.

Hälsingland

Lag-DM seniorer: Alliance har stått i särklass och vann samtliga matcher. Bollnäs, förra årets segrare, fick nöja sig med tredje plats. 1) Alliance 12 p., 2) Söderhamn 8, 3) Bollnäs 8.

Lag-DM juniorer: Klar seger för Bollnäs som vann samtliga matcher. Gnarp blev tvåa.

Ind. DM arrangerades av Ljusdals SK. Egon Bergman, Ljusdal, vann för andra året i rad före Stig Andersson, Alfta, och Helge Englund, Delsbo. I klass I segrade Ernst Lindbald, Söderhamn, och i klass II S. E. Risberg, Ljusdal. Juniorer: Alvo Forsblom, Alfta. 36 deltagare.

Hudiksvallsmästerskapet vanns av Sven Westling.

Om tornslutspel

Av K. Pytel

Det finns ett känt talesätt: "Att känna till slutspel, det är detsamma som att veta hur schack skall spelas." Tornsluspelen intar en särskild plats i slutspelets teori. För det första är de mycket svåra, för det andra uppstår de mycket ofta. Mera sällan möter man artiklar därom. Det är mycket lättare att skriva om spelöppningar. Nu är det svårt att säga allting om tornslutspelen i en enda artikel. Något sådant avser jag inte heller. Men jag vill fästa uppmärksamheten på så viktiga problem som:

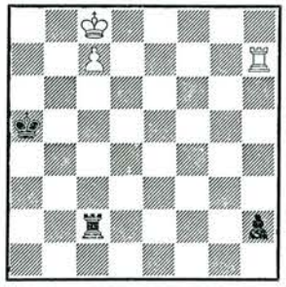
1.) Kunskapen om teoretiska ställningar och deras användbarhet (diagram 1—3),

2.) tornens aktivitet betyder mer än de materiella värdena (diagr. 4—5),

3.) bondestrukturen (diagr. 6),

4.) spel med fyra torn (diagr. 7—9).

Det välkända **E. Laskers problem** möter vi i många sammanhang.



Vits plan är helt klar: med hjälp av kung och torn skall man driva den svarta kungen till andra raden, och sedan skall T×h2 avgöra.

1. Kb7 Tb2† 2. Ka7 Tc2 3. Th5† Ka4 4. Kb7 Tb2† 5. Ka6 Tc2 6. Th4† Ka3 7. Kb6 Tb2† 8. Ka5 Tc2 9. Th3† Ka2 10. T×h2 T×**h2** det finns inget val — det svarta tornet är fängslat **11. c8D** med vinst

Denna manöver har stor betydelse i praktiken. T.ex. i partiet **Jansa—Geller (Budapest 1970)** möter vi följande ställning.



I denna ställning gav Geller upp partiet, eftersom spelet skulle bli följande:

76. — Te2 77. Kg6 Tg2† 78. Kh6 Tf2 79. Tc4† Kh3 (79. — Kg3 80. Kg7) **80. Kg6!** (hotar T×c2) **Tg2† 81. Kh5 Tf2 82. Tc3† Kh2 83. T×c2!** En trogen kopia av Laskers problem.

Den följande ställningen mellan **Eisinger—Haag (Oberhausen 1961)** har ingenting att göra med vårt intressanta problem. Men vi kan ändå komma till slutsatsen att metoderna har en viss likhet med spelet i 1 och 2.



1. — e3! 2. f×e3? (Nödvändigt var 2. f3! Tb2† 3. K×e3 Tg2 4. Ta4! med sannolik remi) **2. — Tb2† 3. Kd3 e4† 4. Kd4 Td2† 5. Kc4 Tg2 6. Ta5† Kg4 7. Tg5† Kf3 8. T×g6 K×e3 9. Tg5 Ke2 10. T×h5 T×g3 11. Th8 e3 12. h5 Ke1 13. h6 e2 14. Tf8** (eller 14. h7 Tg7) **Th3 15. Tf6 Kd2 16. Td6† Kc2** (alltså den manöver vi redan känner till) **17. Te6 Th4† 18. Kb5** (18. Kc5 Kd2 19. Td6 Kc3 20. Te6 Th5† 21. Kc6 T×h6) **18. — Kd3 19. Td6† Kc3 20. Te6** (20. Tc6† Kb3 21. Te6 Th5† 22. Kc6 T×h6) **20. — Th5† 21. Ka4 Kd3 22. Td6† Kc4!** och vit förlorade partiet efter **23. Te6 T×h6 24. T×e2 Ta6 matt.**

Södra Småland

Finalmatcherna i Lag-DM 1972 har nu avgjorts. I Stora DM vann Växjö SK mot Alvesta SS med 5½—2½, och i Lilla DM blev det seger för Nybro SS III mot Lessebo SK II med 3—2.

Växjö hade som väntat inga större svårigheter mot Alvesta utan vann säkert, och laget gratuleras till ännu en DM-titel.

Brev från Luxemburg

av **Håkan Åkvist**

Av ekonomiska skäl hade man inte inbjudit några stormästare till årets internationella turnering i Luxemburg. Genom deltagande av 2½ internationella mästare (rumänen Soos, schweizaren Bhend och västtysken Eising) och flera nationella mästare blev det dock en intressant tävling.

Det visade sig snart att Eising — framgångsrik även i fjolårets stormästarturnering — var i fin form. Sedan han i fjärde ronden slagit fransmannen Zinser övertog han definitivt ledningen i turneringe och var sedan aldrig på allvar hotad. Bhend och Soos inledde förtroendeingivande men i rond 6 förlorade den förstänmnde mot mig och Soos mot unge holländaren Knol, vinnare av fjolårets öppna turnering. I samma rond besegrade Eising spelstarke holländaren van der Weide och säkrade därmed i praktiken turneringssegern, samtidigt som kampen om övrigt tätplatser hårdnade.

Inför sista ronden delade jag andraplatsen med Knol halvpoängen före Zinser och Soos. Knol och jag möttes. Trots att han hade vit bjöd han remi redan efter 8(!) drag. Jag nobbade och lyckades slutligen överlista honom i hans svåra tidsnöd. Därmed räddade jag andraplaceringen och blev tillsammans med Eising inbjuden till nästa års stormästarturnering.

1.	J Eising, BR	—	1	1	½	½	1	½	1	1	½	7
2.	H Åkvist, S	0	—	½	½	1	½	1	1	1	1	6½
3.	S Zinser, Frank	0	½	—	½	1	½	½	½	1	1	5½
4.	B Soos, Rum	½	½	½	—	0	½	½	1	1	1	5½
5.	D Knol, Holl	½	0	0	1	—	½	½	1	1	1	5½
6.	van der Weide, Holl	0	½	½	½	½	—	½	1	½	1	5
7.	E Bhend, Schw	½	0	½	½	½	½	—	0	1	1	4½
8.	D Petrovikis, Grek	0	0	½	0	0	0	1	—	½	1	3
9.	L Meeussen, Belg	0	0	0	0	0	½	0	½	—	½	1½
10.	I Engert, BR	½	0	0	0	0	0	0	0	½	—	1

I den öppna turneringen deltog 52 spelare. Här delade Bengt Cederqvist, Täby 8—14 plats med två vinster och fem remier.



VM-matchen går i Reykjavik

Det tycks nu vara klart, att hela VM-matchen skall spelas i Reykjavik med början den 2 juli. Det nya läget uppstod i och med att Belgrad definitivt backade ut den 14 april samt att den ryska federationen avgav en ny skarp protest den 26 april, där man krävde att matchen skulle spelas i Reykjavik på basis av överenskommelsen i Amsterdam den 20 mars. Om Fischer inte ville underkasta sig det, skulle en ny utmanare utses. Några nya underhandlingar kunde inte komma i fråga.

Dr Euwe, som då just återkommit från sin resa i Asien, förklarade nu att han själv skulle sköta de ekonomiska frågorna utan att förhandla med spelarna eller deras förbund. Vidare lät han meddela den 2 maj, att hela matchen skulle spelas på Island med början den 2 juli och svar begärdes senast den 6 maj. Euwe sade också att Fischer skulle diskvalificeras, om han inte i tid gav ett positivt svar. Fredagen den 5 maj accepterade Fischer dessa villkor. Men genom sitt ombud Paul Marshall protesterade han emot att han inte fått närmare upplysningar om arrangemangen i Reykjavik. Han invände också, att man på Island saknar möjlighet att TV-sända partierna till USA via satellit. Trots detta och trots att FIDE stämplades som "en partisk organisation"(!) gavs alltså klarsignal för matchen.

Wahlbom vann Öppna SM

När man fick höra vilka storheter som kvalificerat sig för mästerskapet trodde väl de flesta att det skulle bli en jämn och hård tävling. Att så ingalunda blev fallet visar ju bara att segrarens plats i sverigemästargruppen är mer än välförtjänt.

I första ronden (18/5), mötte Magnus Wahlbom som vit Zandor Nilsson i ett franskt parti, där Zäta kom med en preparerad variant, och spelet blev ganska komplicerat. I tidsnöden som därpå följde satte Nilsson bort sig.

Mötet Sune Hjort — Leif Fredriksson blev en lugnare uppgörelse. Fredriksson försvarade sig sicilianskt, och fick det något sämre spelet. Han redde emellertid upp det hela, och man enades om remi. I rond två remiserade Nilsson—Fredriksson, medan Wahlbom besegrade Sune Hjort som försvarade sig franskt också han. I tredje ronden offrade Zandor Nilsson damen mot Sune Hjort, men fortsatte dåligt, och fick en förlorad ställning. Hjort spelade emellertid inte heller på bästa sätt, och efter två avbrott var remin ett fakum. Fredriksson fick sin tredje remi i följd i partiet mot Wahlbom. I fjärde ronden tog Hjort sin första helpoäng genom att slå Leif Fredriksson sedan denne avslagit ett remianbud i en troligen något sämre ställning. Wahlbom slog Zandor Nilsson för andra gången, denna gång i ett sicilianskt parti, där han fick en farlig fribonde på b2 som helt lagslog Zätas spel. I rond fem avgjorde Wahlbom tävlingen definitivt genom att slå Sune Hjort, medan Zandor Nilsson, trots materiellt överläge, inte kunde slå Leif Fredriksson, utan fick nöja sig med remi. Sista ronden bjöd inte på några överraskningar, och båda partierna slutade remi. Slutställning: Wahlbom 5 p, Hjort och Fredriksson vardera 2½ (Hjort vann inbördes) och Nilsson 2 p.

I juniorklassen var det inte heller någon disskussion om vart segern skulle gå. Tage Bengtsson ledde från början till slut. Siffrorna talar bäst för sig själva.

Dan Granberg — Mats Göransson 1—1, Tage Bengtsson — Lars Frykberg 1½—½, Dan Granberg — Tage Bengtsson 0—2, Lars Frykberg — Mats Göransson 1—1, Dan Granberg — Lars Frykberg 2—0, Mats Göransson — Tage Bengtsson ½—1½. Slutresultat: Tage Bengtsson 5 p., Dan Granberg 3 p., Mats Göransson 2½ p. och Lars Frykberg 1½ p.

TKVB

ÖPPET BREV till Hildebrand

Bäste A. Hildebrand

Recensionen i Tidskrift för Schack, 1972: 4, kom som en kalldusch för oss på Prisma. Vi har gett ut bortåt 10 schackböcker som alla har funnit tacksamma läsare bland landets schackvänner. Att vi kunnat ge ut Paul Keres' och Alexander Kotovs KONSTEN ATT VINNA I SCHACK i en tredje upplaga visar att vår seriösa satsning, planerad i samarbete med kompetenta experter, blivit också förlagsmässigt en framgång.

Så mycket mer beklagar vi att den tredje upplagan av just Keres' och Kotovs bok kommit att bli behäftad med en rad grava ombrytningsfel som gör boken helt oanvändbar. Att vi inte kunde framställa den nya upplagan i offset, som Ni föreslår i recensionen, och därigenom undvika varje fel jämfört med förlagan, berodde på tekniska omständigheter. Jag behöver väl knappast tillägga att varken författarna eller vår rådgivare Bengt Hörberg haft att göra med produktionen av denna tredje upplaga, som förlaget betraktat som en rutinmässig ny upplaga. Vilket den alltså inte blev...

Vår omedelbara åtgärd blir nu att dra in den felaktiga upplagan och makulera den. Vi räknar med att i september ha framme en ny, korrekt upplaga. Varje köpare får då naturligtvis utan kostnad byta ut den tidigare, felaktiga tredje uplagan mot nya, felfria exemplar i bokhandeln. Ett sådant byte går det självfallet att göra också direkt hos förlaget.

Vi lovar att i fortsättningen underkasta alla vår schackböcker — liksom våra handböcker i övrigt, naturligtvis — en minutiös kontroll, så att fadäser av det här slaget inte upprepas. För ett seriöst arbetande bokförlag är en recension som Er en nyttig påminnelse om att en oavlåtlig uppmärksamhet är nödvändig och det känns som en rätt klen tröst att även den gode Capablanca då och då satte bort en pjäs.

Bertil Hökby
Förlagschef

VM-MATCHEN

VM-matchen startar söndagen den 2 juli kl 14. Man spelar söndagar, tisdagar och torsdagar. Lokal är "Laugarsdalshöll" i Reykjavik. Entréavgift 5 dollar per parti eller 75 dollar för hela matchen. Icelandair (adress Kaiserstrasse 60, 6 Frankfurt/Main, Västtyskland) erbjuder nedsatta priser. Individuell resa från någon flygplats i Västtyskland kostar DM 969, inkl. en veckas uppehälle på Island. Gruppresa på minst 10 personer, utgående från Frankfurt, kostar DM 695, inkl. bädd och frukost under en vecka.

PARTIER

Landskampen Sverige—Polen

Nr 48 DAMFIANCHETTO

Ulf Andersson — **Bednarski**

1. Sf3 d5 2. b3 c5 3. e3 e6 4. Lb2 Sf6 5. Lb5† Ld7 6. a4

Vit spelar en form av Bogoindiskt i förhand. Mertempot betyder naturligtvis en hel del.

6. — Ld6 7. 0—0 0—0 8. d4 Dc7 9. Sbd2 a6 10. L×d7 Sb×d7 11. d×c5 L×c5 12. c4 Tfd8 13. Tac1 Dd6 14. c×d5 D×d5 15. De2 Lc7

Svart får nu bekymmer med c-linjen i samband med damens utsatta position. Detta avser han att klara upp med manövern Sd7—c5—d3, men den planen är inte så lyckad som fortsättningen visar.

16. Tfd1 Sc5? 17. La3! Lf8

Svart befriar springaren i hopp om att ändå kunna dra den till d3, men det tillåter naturligtvis inte vit.

18. L×c5 L×c5 19. Sf1! D×b3

Svart ger nu pjäs för två bönder. Han förlorar ändå pjäs, då 19. — Dc6 faller på 20. b4 och Dh5 eller Df5 faller på 20. Sg3.

20. T×d8† T×d8 21. T×c5 D×a4

Svarts båda fribönder skulle kunna bli en maktfaktor, men vit behåller initiativet och de båda bönderna kommer aldrig i rörelse. därmed är slaget förlorat för svart.

22. Tc7 Db4 23. Dc2 Sd5 24. Tc4 De7 25. e4 b5 26. Td4 Sb4 27. Dc3 T×d4 28. S×d4 h6 29. g3 g6 30. Se3

Nu angriper Ulf med sitt kära springarpar!

30. — h5

Kungsställningen försvagas, men det var inte heller rådigt att tillåta Sg4.

31. h4 Kh7 32. Sf3 Kg8 33. g4! h×g4 34. S×g4 f5 35. Sh6†! Uppg.

På 35. — Kh7 följer 36. Sg5† K×h6 37. Dh8† och matt i nästa drag.

Mellansvenska Regionmästerskapet

Nr 49 GRUNFELD

Leif Fredriksson (Värmland) — **Bengt Hammar** (Östergötland)

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. c×d5 S×d5 5. e4 S×c3 6. b×c3 Lg7 7. Lc4 0—0 8. Se2 c5 9. 0—0 Sc6 10. Le3 Dc7

En variant som blivit känd främst genom att Fischer använt den.

11. Tc1 Td8 12. f3 b6 13. De1 Sa5 14. Ld3 e6 15. Dh4 f6

I annat fall kan följa Lg5 jämte Lf6.
16. Tfd1 c4

Efter detta tvingas svart helt på defensiven. Svart behöver motspel i centrum, men det är inte så lätt att skaffa sig det. Så t.ex. går inte 16. — e5 17. d×e5 f×e5 18. Lc4† eller 17. — D×e5 18. Lc4† Le6 19. Lf4 och svart förlorar pjäs.

17. Lb1 Lb7 18. Dg4 Df7 19. h4 Sc6 20. h5 Se7 21. h×g6 h×g6 22. Sf4 Lc8 23. e5! f5

Bondeoffret kan inte antagas: 23. — f×e5 24. d×e5 T×d1† 25. T×d1 L×e5 26. Td8† Kg7 27. L×g6! S×g6 28. S×g6.
24. Dh4 Lf8 25. Kf2 Dg7 26. Sh3 Ld7 27. Sg5 Sd5 28. Th1 S×e3



29. Th2!

Vit intresserar sig inte för att ta tillbaka pjäsen! På 29. — Sd5 följer nämligen 30. Tch1 med det avgörande hotet 31. Dh8† D×h8 32. T×h8† Kg7 32. T1h7 matt.

29. — Le7 30. Tch1 Sd1† 31. Ke1! L×g5 32. Dh8†! Uppg.

Det går alltså lika bra utan den vita springaren på g5! På 32. — Kf7 följer nämligen 33. D×g7† K×g7 34. Th7† Kf8 35. Th8† och matt i nästa drag.

Allsvenska serien

div. II, bord I

Nr 50 HOLLÄNDSKT

Allan Jonasson	**Axel Ornstein**
Schack-08	SK Kristallen
Norrköping	Stockholm

1. d4 e6 2. c4 f5 3. g3 Sf6 4. Lg2 Le7 5. Sc3 d5 6. Sf3 0—0 7. 0—0 c6 8. b3 De8 9. Dc2 Dh5 10. Te1 Sbd7 11. Sd2 Ld6 12. Sf1 Se4 13. S×e4 f×e4 14. f3 Sf6 15. f× e4 S×e4 16. L×e4 d×e4 17. Se3 e5 18. Lb2

Vit har gjort ett alltför optimistiskt försök att bryta upp låsen i centrum. Just som han tycks ha fått ordning på sitt spel igen, kommer en stor överraskning.



18. — Tf2!

Ett glänsande angreppsdrag, som genast avgör partiet. På 19. h4 hade nu följt 19. — e×d4 20. K×f2 d×e3† 21. Kg2 Dg4 eller 21. K×e3 Dh6† o.s.v.

19. K×f2 D×h2† 20. Sg2 e×d4

Hotar L×g3†.

21. D×e4 D×g3† 22. Kf1 Lh3 22. e3 d3 24. Uppg.

☆

Pytel vann Polenmästerskapet

Polenmästerskapet, som spelades i februari i Wroclaw, vanns av K. Pytel. Alla de bästa var med, även Sliwa som nu kom tillbaka efter flera års uppehåll. Segraren Pytel och 21-årige Sznapik, som kom tvåa, har inga titlar men placerade sig före en rad internationella mästare. Resultat för de färmsta: K. Pytel 11½, A. Sznapik 11, J. Bednarski och W. Schmidt 10½, B. Sliwa 10, Z. Doda, B. Pietrusiak, R. Gasiorowski 9½.

Nr 51 DAMGAMBIT

Pytel	**Grabczewski**

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 d5 4. Sc3 c6 5. Lg5 d×c4 6. e4 b5 7. e5 h6 8. Lh4 g5 9. S×g5 h×g5

Den gamla fortsättningen 9. — Sd5!? är inte bra. Vit spelar bäst: 10. S×f7 D× h4 11. S×h8 Lb4 12. Dd2 c5 13. 0—0—0! och har fördel.

10. L×g5 Sbd7 11. Df3! Lb7 12. Le2

12. S×b5? strandar på 12. — Da5†, och på 12. Se4? följer 12. — Lb4† 13. Ke2 S×e4! 14. L×d8 c5.

12. — Tg8?!

Efter 12. — Db6 13. L×f6 c5 14. Se4 Tg8 15. Df4 c×d4 16. Lh5 Sc5 17. L×f7† Kd7 18. 0—0! har svart inte tillräcklig ersättning för den materiella förlusten (Taimanov).

13. h4 Tg6?

Naturligtvis inte 13. — T×g5 14. h× g5 Sd5 15. Th7 De7 16. g6 o.s.v. men svart kan försöka 13. — Db6 14. L×f6 c5 15. d×c5 L×c5 16. Se4 Lb4†.

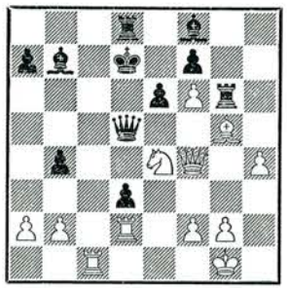
14. e×f6 Da5 15. 0—0 0—0—0 16. Df4! c5 17. d×c5 S×c5 18. Tad1

Bättre 18. Tfd1.

18. — Sd3 19. L×d3 c×d3 20. Se4!

Vit har avgörande fördel.

20. — b4 21. Td2 Dd5 22. Tc1† Kd7



23. T×d3! D×d3 24. Tc7† Ke8 25. T×b7 Dd4 26. Dc7 Dd7

Eller 26. — Td7? 27. Dc8† Td8 28. Dc6 Td7 29. Tb8†

27. T×a7 D×c7 28. T×c7 Tg8 29. f3! Ta8 30. a3 b×a3 31. b×a3 L×a3 32. Kh2 Td8 33. Kh3 Th8 34. Lf4 Td7 35. Tc8† Td8 36. T×d8 K×d8 37. Sg5 Ke8 38. Le5 Kf8 39. g4 Lc1 40. f4 Ld2 41. Sf3 Lb4 42. g5 Kg8

Eller 42. — Tg8 43. h5 Lc5 44. Lc3 jämte Se5 eller Sh4 samt g6.

43. g6 Th5

Eller 43. — f×g6 44. f7† Kh7 45. Sg5†. **44. g7 La3 45. Kg4 Th7 46. Sd4 Th6 47. h5 Uppg.**

Det följer Sd4—c6—e7 o.s.v.

Anm. för TfS av K. Pytel

☆

Sarajevo 1972

Nr 52 RETI

Petrosian	**Hort**

1. Sf3 c5 2. b3 d5 3. e3 Sf6 4. Lb2 e6 5. c4 Sc6 6. c×d5 e×d5 7. Le2 Le7 8. 0—0 0—0 9. d4 Lg4

En tvivelaktig strategisk idé. Det lugna 9. — Le6 tycks vara mer på sin plats.

10. d×c5 L×c5 11. Sc3 Tc8

Inte 11. — d4 12. Sa4 etc.

12. Tc1 Le7 13. Sd4 L×e2 14. Sc×e2 Dd7 15. Sf4! Tfd8 16. Dd3 Se4

Hort ville ha aktivt spel för att uppväga svagheten med den isolerade bonden, men nu uppstår andra problem.

17. S×c6! b×c6 18. Tc2 Lf8 19. Tfc1 Db7 20. De2 Te8 21. Dg4

Hotar 22. S×d5!

21. — g6 22. Dd1

Nu gick ju inte 22. S×d5 för mellandraget 22. — f5. Men nu drar vit fördel av att svarts långa diagonal försvagats.

22. — Ld6



23. S×d5!!

Avgörande! En överraskning till och med för en stormästare av Horts klass.

23. — Tcd8

Efter 23. — c×d5 24. T×c8 T×c8 25. T×c8† D×c8 26. Dd4 kan svart inte parera matthotet med 26. — Kf8 p.g.a. 27. Dh8† och svart förlorar damen, medan 26. — f6 27. D×d5† jämte 28. D×e4 skulle ge vit två bönder mer. Eftersom svart nu i alla fall måste förlora en bonde till (om 23. — c5 så är 24. f3 bra nog) så är slutet ingenting mer för svart än ett andrum för att räkna sina bönder.

24. T×c6 Db8 25. f4 Te6 26. Dd4 Uppg.

Anm. för TfS av D. Andric

Före den 12:e ronden ledde Szabo med en hel poäng före de närmaste. Han mötte nu som vit den unge Zlatko Bagasic, men blev besegrad av denne — mycket snyggt — i en miniatyr, innan han ens hann notera motståndarens namn. Man frågade den glade Bagasic hur detta kunde hända, och hann svarade allvarligt: "Det vet jag inte själv. Jag gick bara in för allt eller ingenting."

Nr 53 KUNGSINDISKT

Szabo	**Bagasic**

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 Lg7 4. e4 d6 5. Sge2 e5 6. d5 0—0 7. Sg3

En ganska långsam metod här.

7. — c6! 8. Le2 c×d5 9. c×d5 a6 10. Le3 h5

En provokation som snart ger utdelning.

11. h3 Sbd7 12. Sf1 b5 13. Sd2 Sh7 14. Sb3

Lägg märke till hur oroligt denna springare har travat omkring.

14. — f5 15. e×f5 g×f5! 16. L×h5

Szabo är alltför medveten om skillnaden i fråga om titlarna.

16. — b4! 17. Sa4 f4 18. Ld2 e4 19. L× b4 Se5!

Nu hotar naturligtvis Sd3†.

20. Le2 f3 21. g×f3 Sg5! 22. Sd4

Här är vår gamle vän igen — men till ingen större nytta.

22. — Sg×f3† 23. L×f3

På 23. S×d3 kunde svart vinna på olika sätt t.ex. 23. — e×f3 24. Lf1 De8.

23. — Sd3†! 24. Ke2



Szabo väntar bara 24. — S×b4, men Bagasic spelar precis det som Szabo skulle ha spelat med de svarta pjäserna här!

24. — Dh4! 25. Dg1

För att lägga ut en fälla — ännu en av Szabos illusioner i detta parti.

25. — e×f3† 26. Kd2

I hopp om 26. — D×d4 27. Lc3, men givetvis vederlägges också detta genom 27. — Df4† och vit kan inte slå springaren: 28. K×d3 Lf5† matt.

26. — Df4† 27. Kd1

Eller 27. K×d3 D×d4† följt av 28. — D×b4 t.ex.

27. — S×b4 28. Uppg.

Anm. för TfS av D. Andric

☆

Teeside 1972

Nr 54 OREGELBUNDET

Larsen **Ljubojevic**

1. Sf3 Sf6 2. g3 b5

Signalen till okonventionellt spel, och det är något som Bent Larsen inte har något emot.

3. Lg2 Lb7 4. Sa3 a6 5. c4 b4 6. Sc2 e6 7. 0—0 c5 8. b3

Så kom b3 i alla fall — fast för ovanlighetens skull inte i första draget!

8. — Le7 9. Lb2 0—0 10. d4 d6 11. Se3 Sbd7 12. d5 e×d5 13. c×d5 Sb6 14. Dd3

Detta innebär ett bondeoffer, men det kompenseras av angrepp mot den svarta kungsställningen, baserat bl.a. på möjligheten Sf5.

14. — Sf×d5 15. Sf5 Lf6 16. L×f6 D×f6 17. e4 g6

Svart vill driva bort springaren för att kunna behålla d6-bonden.

18. Sh6† Kg7 19. Dd2 Sc3 20. Sg4 De7 21. Tfe1 f6 22. e5!

Ännu ett bondeoffer, och nu bryts försvarslinjerna kring den svarta kungen.

22. — d×e5



23. Sf×e5!

Och nu som konsekvens också ett pjäsoffer!

23. — f×e5 24. T×e5 Df7 25. Tae1 Sbd5

Att opponera på e-linjen har sina sidor, då löparen på b7 hänger. På t.ex. 25. — Tae8 kan följa 26. L×b7 T×e5 27. T×e5 D×b7? 28. Dh6† Kg8 29. Sf6†! Kf7 (29. — T×f6 30. Te8† Kf7 31. Df8 matt) 30. D×h7† K×f6 31. D×b7 K×e5 32. De7†.

26. L×d5 S×d5 27. Db2!

Ett nytt problem för svart. Det hotar Te7 med avdragsschack och 27. — Kg8 faller ju på Sh6†. Ljubojevic försöker nu få så mycket som möjligt för damen.

27. — Sc3 28. Te7 Tad8 29. T×f7† K×f7 30. Dc1 Td1!

Ett uppfinningsrikt försvar. På 31. T×d1 följer 31. — Se2† jämte S×c1. Men det hjälper ändå inte.

31. Df4† Kg8 32. De5 T×e1† 33. D×e1 Le4 34. Dd2 h5 35. Se5 Te8 36. Dd6 S×a2 37. g4 c4 38. Df6 Tf8

Svart måste förhindra Df7†, då han annars förlorar antingen tornet eller c-bonden.

39. D×a6 c3 40. Dc4† Uppg.

Nr 55 KUNGSINDISKT

Bernhard Cafferty **Ulf Andersson**

1. c4 g6 2. Sc3 Lg7 3. d4 d6 4. Sf3 Lg4 5. e3

Vanligtvis spelas denna bonde ut två seg.

5. — Sf6 6. Le2 0—0 7. 0—0 Sa6 8. b3 c5 9. Lb2 Tb8 10. Dd2 Te8 11. Tfd1 Da5 12. h3 Ld7 13. d5?

Vit är inne på fel linje. Här bör han fortsätta med 13. a3!

13. — Sc7 14. a4?!

Svart får nu ett fint fält på b4 för sin springare.

14. — Sa6 15. Ld3 Tf8

Ulf vill först försöka utnyttja den frivilligt öppnade diagonalen a1—h8 innan han besätter b4 samtidigt som framstöten e3—e4—e5 måste hindras.

16. e4 Se8 17. e5?

För tidigt. Draget måste förberedas med 17. Te1. På 17. — f6 kan då följa 18. Te2 följt av Sh2, f4 och e5.

17. — d×e5 18. Sb5 D×d2 19. T×d2 f6 20. S×a7 Sd6 21. Te1!

21. Lc2 för att gå ur gaffelhotet besvaras ändå med 21. — e4 följt av f5, L×b2 och Sb4.

21. — Lh6 22. Tde2 Sb4 23. Lb1 Ta8 24. Sb5 L×b5

Ulf litar till sina kära springare.

25. a×b5 b6 26. Sh2 Ta7 27. Sg4 Lg7 28. f3

Svart vinner efter 28. f4 e4 29. L×e4 f5.

28. — Tfa8 29. Sf2 Kf7 30. Td1 Lh6 31. g3 Ta3!



32. L×a3 T×a3 33. Tb2

På 33. Lc2 talar Uffes springare: 33. — Sf5 jämte 34. — Sd4.

33. — Le3 34. Kg2 Ld4 35. Tdd2 L×b2 36. T×b2 f5 37. Sd3 S×d3

Även 37. — S×c4 vinner. T.ex. 38. b×c4 S×d3 39. L×d3 T×d3 40. Ta2 Td4 osv.

38. L×d3 Kf6 Lc2 h5 40. h4 g5 41. Ld1 g4 42. Kf2 Sb7 43. Kg2 Ta1 44. Le2 Sa5 45. f×g4 h×g4 46. b4 Sb7 47. Ld3 c×b4 48. T×b4 Ta2† 49. Kg1

49. Ke3?? Tg2.

49. Sc5 50. Lb1

Vits torn är nu helt orörligt.

50. — Td2 51. Kf1 e4 52. Ke1 e3 53. Kf1 f4 54. g×f4 g3 55. Lh7 Td1† 56. Uppgivet.

Anm. för TfS av Jan Berglund

Nr 56 ENGELSKT

Ulf Andersson **Ree**

1. Sf3 Sf6 2. c4 c5 3. Sc3 g6 4. d4 c×d4 5. S×d4 Sc6 6. e4

Därmed har spelet länkats in i Sicilianskt.

6. — d6 7. f3 S×d4 8. D×d4 Lg7 9. Le3 0—0 10. Dd2 Le6 11. Tc1 Da5 12. Sd5 D×a2 13. S×e7† Kh8 14. Le2

Samma drag spelade Ulf Andersson mot Reshevsky i Palma de Mallorca 1971. Av intresse är också 14. Ld4, som nyligen spelades i partiet Sven-Göran Malmgren — Bjerre i Grossenbrode, fast med annan dragföljd. Fortsättningen blev 14. — Tfe8 15. Dc3! Sh5 16. g4 L×d4 17. D×d4† Sg7 18. Sd5 L×d5 19. c×d5 Tac8 20. Lc4 Da4 21. b3 Da3 22. Kd2! (22. 0—0? b5).

14. — Sg8

Reshevsky spelade 14. — Sd7 15. Ld4 Tfe8 16. 0—0! Db3 (inte 16. — T×e7 17. Ta1 Db3 18. Ta3) 17. Ld1 Da2 18. Dc3 med fördel för vit. En annan möjlighet, angiven av Ulf själv, är 14. — Tfe8 15. Sd5 L×d5 16. c×d5 Tec8 17. 0—0 Sd7.

15. S×g8 K×g8 16. Ld4 L×d4 17. D×d4 Da5† 18. Kf2 De5 19. Tcd1 Tfc8 20. b3 Tc6 21. De3 Tb6 22. Td3 h5? 23. f4 Dc5 24. h3! D×e3† 25. T×e3

Svart står nu sämre med sin svaga d6-bonde.

25. — f6 26. Td1 a5 27. Tg3 Kh7 28. f5! g×f5

Tvunget, ty 28. — Lf7 29. c5 d×c5 30. Td7.

29. e×f5 Lf7

Eller 29. — L×f5 30. Td5 Lg6 31. L×h5 o.s.v.

30. Td4 Tg8 31. Tgd3 Td8 32. Th4 a4



Ett sista försök till aktivitet från svarts sida. Utsiktslöst är 32. — Kh6 33. L×h5 L×h5 34. Tg3 med det oparerbara hotet 35. Tg6† jämte T×h5 matt.

33. L×h5 T×b3 34. Ld1† Uppg.

☆

Luxemburg 1972

Nr 57 SICILIANSKT

Åkvist **Bhend**

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 d6 6. Lc4 Db6

En modevariant varmed svart tvingar vits kungsspringare till tillfällig passivitet. Svarts dam står dock i längden inte särskilt bra på b6 utan måste oftast retirera till det mera naturliga fältet c7.

7. Sb3

Alternativet är 7. Sde2, medan 7. Lb5 förkastas av teoretikerna.

7. —, e6 8. 0—0 Le7 9. Kh1 a6 10. a4

Exaktare är 10. Lg5.

10. — Dc7 11. Ld3 b6 12. f4 Lb7 13. De2 0—0 14. Le3 Sb4 15. f5 e5 16. Lg5 Kh8(?)

En onödig försiktighetsåtgärd.

17. Tae1 Tac8 18. Sd2 Tfe8 19. L×f6 L×f6 20. Dh5 Tf8(?)

Åter ett svårbegripligt drag trots — eller kanske tack vare — att svart här använde nästan en halvtimma av sin betänketid.

21. Te3 b5 22. Th3 h6 23. Tf1—f3!

Med den följande kombinationen i sikte.

23. — S×d3 24. T×d3 b4 25. Td3—g3 Kh7

Det hotade förstås 26. D×h6†.



26. T×g7†! L×g7 27. f6 Th8

Enda försvarsdraget.

28. Tg3 Kg8

28. — L×f6 går naturligtvis inte p.g.a. 29. Df5 matt. På 28. — Thg8 följer 29. Df5† Kh8 30. f×g7† T×g7 31. Df6 Tg8 32. Th3 uppgivet.

29. T×g7† Kf8 30. Sd5 L×d5 31. e×d5 Dd7

I denna svåra ställning förbrukade svart åter mycket tid. På 31. — Da7 är 32. Df5 mycket starkt.

32. Se4 T×c2 33. h3 Tc1† 34. Kh2 Da7

Med hotet 35. — Dg1† trodde svart att han klarat den värsta persen och bjöd remi. Det följde emellertid en ny överraskning.



35. Tg8†! T×g8

På 35. — K×g8 vinner vit efter 36. Dg4† Kf8 37. Dg7† Ke8 38. S×d6† Kd7 39. D×f7† K×d6 40. D×a7.

36. D×h6† Ke8 37. D×c1 Dd7

Svart garderar matthotet på c8, men den svarta kungen ungör ändå ett tacksamt angreppsobjekt för vits välplacerade pjäser.

38. Dc4 Kf8

På 38. — a5 avgör 39. Da6.

39. D×b4 Tg6 40. Db8† De8 41. D×d6† Kg8 42. D×a6 Dd7 43. Dd3 D×a4

Svarts förseglingsdrag. Med ett deplacerat tron mot en stark springare och tre bönder kunde svart lugnt givit upp. Fortsättningen saknar dock inte intresse.

44. d6 Dd7 45. Dd5 Kh7 46. D×e5 Kh6 47. g4 Kh7 48. De7 Db5 49. D×f7† Kh8!

En pattfiness som jag förbisett. Efter 51. — Kh6 52. g5† hade det hela varit över, men nu går inte 52. D×g6 för remischackar med damen!

50. Df8† Kh7 51. De7† Kh8 52. f7 D×b2† 53. Kg1 Db1† 54. Kg2 Da2† 55. Sf2 D×f7

Efter 55. — Dd5† 56. Kg1 eller 55. — Da8† 56. Kh2 är det slutschackat varför svart sätter sitt sista hopp till pattchansen.

56. D×f7 T×g4† 57. Kf3 Tg3† 58. Ke4 Te3† 59. Kf5 Te5† 60. Kf6 Te6† 61. D×e6 uppgivet.

Ett kombinationsrikt och spännande parti.

Anm. för TfS av Håkan Åkvist

☆

SSKK klass M, grupp 1/1971

Nr 58 DAMGAMBIT

Roland Thapper Lund — **Sigurd Perlström** Degerfors

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Sf3 e6 4. Sc3 Sf6 5. Lg5 d×c4 6. e4 b5 7. e5 h6 8. Lh4 g5 9. S×g5 Sd5

I Botvinnikvarianten betecknat som ett intressant men ej tillräckligt prövat kvalitetsoffer. Normalt sker 9. — h×g5 10. L×g5 Sbd7 och vit kan välja mellan 11. e×f6 11. Df3 11. Le2 och 11. g3(!)

10. S×f7 D×h4 11. S×h8 Lb4 12. Dd2

Hit blev det forcerat. Alternativet är 12. Tc1, men här tycks vit ha svårare att behålla sin fördel.

12. — c5 13. 0—0—0 c×d4 (?)

13. — Sc6 tycks vara bättre med t.ex. följande fortsättningar: 14. Sg6 Dg4 15. D×h6 c×d4 16. f3 Df5 17. S×d5! eller 14. — Dg5 15. D×g5 h×g5 16. S×b5 c×d4 17. S×d4! eller 14. — D×d4 15. D×h6! eller 14. — Dh5 15. Sf4!? S×f4 16. D×f4 S×d4 17. T×d4 c×d4 18. S×b5.

14. D×d4 Dg5† 15. f4!

15. Kb1? Sc6! ger svart det bättre spelet.

15. — S×f4

Bäst! Om 15. — Dg7? 16. S×d5 e×d5 17. D×d5, och efter 15. — D×f4? 16. D×f4 S×f4 17. S×b5 med lätt vinst. På 15. — L×c3 följer 16. f×g5! L×d4 17. T×d4 h×g5 18. Tg4 med lätt vinst.

16. Se4

Ej 16. h4?? Se2† 17. Kb1 Df5† och svart vinner.

16. — Sc6

Andra drag är ej bättre, t.ex. 16. — Sd3†? 17. Kb1 D×e5 18. Sf6† eller 16. — Se2† 17. Kb1 S×d4 (17. — Dc1† 18. T×c1 S×d4 19. a3 Le7 20. Sg6 Lb7 21. Sc3 etc) 18. S×g5 Sf5 (18. — h×g5 19. T×d4 Sc6 20. Tg4 Le7 21. Sg6 Ld8 22. Le2!) 19. Sf3 Lb7 20. Sd4!

17. Sf6†!

17. S×g5 S×d4 18. Se4 Sc6 ger svart motspelschanser.

17. — Ke7?

Ej heller 17. — Kf8? 18. Dd8†! S×d8 19. T×d8† och matt i nästa drag. Enda försvarsmöjligheten var 17. — D×f6 18. De4! Sd3†! (18. — S×e5 19. D×a8 och 18. — D×e5 19. D×c6 jämte 20. D×a8 förlorar snabbt) 19. L×d3! (19. T×d3 Dg5† 20. Kb1 Lb7 21. Tg3 Dd2 22. L×c4 är en annan men sämre möjlighet) 19. — Dg5† 20. Kb1 och efter 20. — Ld7 har vit att välja mellan 21. Dg6† eller 21. Lc2, och efter 20. — Lb7 mellan 21. Dh7 (0—0—0 22. Sf7) eller 21. Lc2. Slutspelen är vunna för vit vid korrekt spel.

18. Dd7†! L×d7 19. T×d7† Kf8 20. Tf7, matt.

Anm. av R. Thapper

STUDIER

Red. A. Hildebrand, Uppsala och P. Perkonoja, Turku

Originalbidrag och lösningar till Pauli Perkonoja, Stålarminkatu 33 A 5, SF-208 10 TURKU 81. Finland.

1612 Al. P. Kuznetsov
Moskva
Original



4+4=8 Vinst

1613 A. Maksimovskich
Zagajnovo
Original



6+5=11 Remi

1614 M. Bronshtein
Givatayim
Original



6+4=10 Remi

Tornslutspelet i 1612 får så småningom annan karaktär: en nybliven vit dam bekämpar med framgång svarts trupper. Även i 1613 sker en dampromotion, men trots detta lyckas den vita kungen hålla damen stången. M. Bronshtein från Israel är för oss en ny bekantskap. Hans studie har en trevlig avslutning, men på grund av svarts starka material är vit tvungen till kraftåtgärder redan i inledningsskedet. Lösningarna emotses senast den 20 augusti.

☆

Lösningar till studier 1602—1604 i TfS 2/72

1602 (Källström) Kf6, Lb7, Bg5, h6—Kf8, Tg3, Bc2, f5. Remi. 1. h7 Th3 2. g6 Th6 3. h8D† (Det går inte med 3. Lc8? på grund av 3. — Ke8 med svart vinst.) 3. — T×h8 4. g7† Kg8 5. Ld5† (Givetvis inte 5. Lc8?, ty 5. — Th6† och svart vinner) 5. — Kh7 6. Le6 c1D 7. L×f5† Kg8 8. Le6† Kh7 9. Lf5† evig schack. Slutställningen är knappast alldeles ny, men idén genomförs distinkt och med enkla medel.

1603 (Belokonj) Kd5, Lg8, Se1, g1—Ka4, Ba2, a3. Vinst. 1. Sc2 Kb3 2. Sa1† Kb2 3. Kc4 K×a1 4. Kb3 Kb1 5. Se2! a1S† 6. Kc3 (Ett oklart alternativ är 6. K×a3 Sc2† 7. Kb3 Se1! 8. Lh7† Ka1 9. Kc3 Sf3 10. Sc1 etc., som kräver en lång analys för att bli övertygande.) 6. — Sc2 (6. — a2 leder till samma variant) 7. Lh7 a2 8. L×c2† Ka1 9. Ld1! Kb1 10. Kb3 a1S† (10. — a1D 11. Lc2/) 11. Kc3 Ka2 12. Sd4 och vit vinner lätt genom att driva sK bort från hörnet, t.ex. 12. — Ka3 13. Lf3 Ka2 14. Le4 Ka3 15. Lb1 Ka4 16. Kb2. T. Sjödin har emellertid påpekat en dual i 2:a draget: 2. Lh7, som syns leda till: 2. — Kb2 3. Kc4 a1D 4. S×a1 K×a1 5. Kb3 a2 6. Lg8! Kb1 7. Se2 a1S† 8. Kc3 Sc2 9. Lh7 och vit vinner.

1604 (Belokonj) Kg1, Lh6, Sc5, g5, Bd4, e3, e4, g3—Ke8, Dg8, Bc6, f7. Vinst. 1. e5 (Det är klart att vit eljest inte kan hålla sin vinstgivande övervikt. Några lösare har föreslagit det djärva: 1. Kg2!? Dg6 2. S×f7! K×f7 3. Lf4 Dh5 4. Sd3 De2† 5. Sf2 Dc2 följt sedan av en frammarsch av c-bonden som tvingar vit att byta av, varefter det är svårt visa en vinstväg för vit. Eller 4. Kf2 Dd1 5. e5 Kg6 6. e6 Kf6 7. Le5† Kf5 etc. med hotet att schacka evigt efter 8. — Kg4. I fallet av 4. Ke1 kan följa 4. — Dh2 isolerande vK. Det ser alltså ut, att vit inte har framgång med 1. Kf2 eller 1. Kg2.) 1. — Dg6 2. Sge4! D×h6 (Svart har för tillfället utjämnat ställningen, men nu börjar vits kavalleri antasta den svarta monarken). 3. Sd6† Kf8 4. Sd7† Kg8 5. Sf6† Kf8 6. Sf5! Dh3 (svarts dam är i trångmål, ty på 6. — Dg6 följer 7. g4 och damen är fastnaglad.) 7. e4 Dh8 8. Kg2 c5 9. d5! och vit vinner lätt. (Dock inte 9. d×c5? p.g.a. 9. — Dh† med pattslut.)

Lösarlistan 1—2/72

Lösare	1596	1597	1598	1602	1603	1604	S:a
Christer Jonsson	3	3	2	3	3	3	17
Mats Jonsson	—	—	—	3	3	3	9
Edvin Karlsson	3	3	2	3	3	0	14
Ulf Nyberg	0	3	2	2	3	3	13
Tord Sjödin	—	—	—	3	3	—	6
Erik Svedberg	3	3	2	3	3	0	14

KAUKASISK STUDIE

Kaukasien är berömt för sina brottare, fotbollsspelare, tyngdlyftare och friidrottare. Men också för sina schackspelare. Vachtang Karseladze, som tränat både världsmästarinnan Nona Gaprindasjvili och trefaldiga sovjetmästarinnan Nana Alexandria, sade en gång till mig: "Fotboll och brottning är vi glada åt, schacket är vi stolta över!"

De tre republikerna Azerbajdzjan, Armenien och Georgien har ett ständigt schackutbyte, där den georgiske kombinationsspelaren Buchuti Gurgenidze kan spela mot positionellt spelande azerbajdzjanske mästaren Vladimir Bagirov eller världens yngste stormästare, 20-årige armeniern Rafik Vaganjan. I Azerbajdzjan bor också en av landets bästa kvinnliga schackspelare, Tatjana Zatulovskaja, med titeln olympisk mästarinna som främsta merit.

Redan på 600-talet lärde sig kaukasier spela schack av indiska köpmän. Men schackspelets egentliga blomstringstid började först i mitten av 1920-talet, då schackklubbar bildades på företag och i skolor. Bland dem som organiserade "schackskolor" i Kaukasien fanns också ryska mästare sådana som Grigorjev och Iljin-Zjenevskij. Det dröjde inte länge förrän Armenien, Georgien och Azerbajdzjan hade fått fram egna mästarspelare — Henrich Kasparjan, Viktor Goglidze, Vladimir Makagonov.

Den kaukasiska schackskolan är nu en del av den sovjetiska. Alla är på sitt sätt "elever" till Botvinnik och Smyslov, Tal, Petrosian och Spasskij. Det gäller bl.a. ungdomar som Tomaz Georgadze och Roman Dzjinzjichasjvili, tvillingbröderna Karen och Levon Grigorjan och 18-årige Arsjak Petrosian. Press och TV i de tre republikerna hjälper till att stimulera schackintresset.

För att läsarna skall få en föreställning om schackspelets nivå i Kaukasien presenterar jag en studie av georgiern Gia Nadareisjvili.



Vit drar och vinner.

Svart har två merpjäser, men de långt avancerande vita bönderna kan snabbt gå i dam.

1. g6 Kf6. Eller 1. — e5 2. g7 Lb3 3. h6 Sf3 4. h7 Sg5 5. g8D.

2. g7 Lh7! Ett skarpsinnigt drag, som tvingar vits kung till en ogynnsam placering.

3. e4! En oväntad fortsättning, som snart får sin förklaring. Nu hotar 4. e5†, som avleder svarts kung från den viktiga försvarspositionen på f6.

3. — Sf3 4. e5† S×e5. Svarts springare skall till g5, nu med skillnaden att vit inte har kvar bonden på e3.

5. K×h7 Sf3 6. g8D Sg5† 7. D×g5†. Ett framtvingat offer. Efter 7. Kh8 Sf7† 8. Kh7 Sg5† 9. Kh6 Sf7† osv. blir det evig schack. Nu återstår bara fribönder.

7. — K×g5 8. h6 c4 9. Kg7 c3 10. h7 c2 11. h8D c1D 12. Dh6†, och vit vinner den svarta damen. Nu står det klart varför bonden på e3 måste bort...

Detta verk hör enligt exvärldsmästaren Michail Botvinnik till "studiekonstens skattkammare". Det är bara att instämma!

Alexander Rosjal, APN

☆

"SCHACK I DET GRÖNA"

Kinna Schackklubbs sommarblixt äger rum söndagen den 20 augusti med början kl. 10 — startavgift 5 kr, upprop kl. 9.15. Individuell tävlan om 14 partier. Spel i Hembygdsparken, vid regn i dans- och serveringslokalen. Skriftlig anm. senast 11/8 till Kinna Schackklubb, Prästliden 16, 511 00 Kinna.

??? PROBLEM

Bidrag och lösningar till
HILDING FRÖBERG,
Midgårdsvägen 8, 136 44 Handen

13003. Bertil Gedda,
Göteborg (Sverige)



Matt i 2 drag

13004. A. Dombrovskis,
Riga (USSR)



Matt i 2 drag

13005. A. Dombrovskis,
Riga (USSR)



Matt i 2 drag

13006. J. Hannelius,
Kangasala (Finland)



Matt i 3 drag

13007. Ernst Jönsson,
Landskrona (Sverige)



Matt i 3 drag

13008. Joralf Grande,
Overhalla (Norge)



Matt i 3 drag

13009. Alf Myrhaug,
Nannestad (Norge)



Hjälpmatt i 2 drag
B) med Bf5 på f7
2 lösningar i A och B

13010. J. Hannelius,
Kangasala (Finland)



Hjälpmatt i 2 drag
2 lösningar

13011. J. Korponai,
Budapest (Ungern)



Hjälpmatt i 2 drag
4 lösningar

13012. Henrik Eriksson,
Sollentuna (Sverige)



Självmatt i 2 drag
2 lösningar

13013. John M. Rice,
London (England)



Seriehjälpmatt i 7 drag

13014. M. Montanari,
Bologna (Italien)



Självmatt i 8 drag

Lösningar till problemen

12943—12951, häfte 10

12943 (Widlert) 1. Ka4, Sb4. 2. Sd7 (hot 3. Sf6), Sd5. 3. T×e6; Sc7. 2. Sc4 (hot 3. T×e3), Sd5. 3. T×e6; Se7. 2. Sd3 (hot 3. S×c3), Sd5. 3. T×e6. Observera att vit i sitt andra drag har att välja mellan Sd7, Sc4 och Sd3. Studera varför vit måste välja rätt drag! Försök: 1. Sd7?, 1. Sc4? 1. Sd3?, parad e5! Tyvärr bil. 1. Sf7, e5. 2. L×f6. Widlert korrigerar så här: Ka4, **Td6**, Tg3, Lb8, Lh5, Se2, Se5, Bb5, c2, f4, g4, g5, g6 — Ke4, Sd5, Sh8, Bb6, c3, c5, e3, e6, h6, h7. 3-matt 1. g×h7, c4. 2. g×h6; h×g5. 2. Sf3/2. Sf7. Övriga var som i 12943. Ett djupsinnigt problem som är värd att studeras närmare i alla varianter (red.).

12944 (Knöppel) 1. d5 hot 2. Se6, Lb6/Lf6. 3. a×b6/3. g×f6; L×g5. 2. a6, Ld8. 3. Se4; 2. —, Lc1 (Le3). 3. Se6, Le3. 4. Se1; L×a5. 2. Sd7, Lc3. 3. b×c3. Lägg märke till 1. Se6? L×a5! 2. S6f4, Le1! 3. Se2, Lf2! Vidare 1. a6? 1. d7? 1. b4? Denna uppgift är jämte 12948 dom bästa originalen denna gång (CJ).

12945 (Hultberg) 1. Se7 hot 2. Sg6, Kg7. 3. f8D; K×e7. 2. f8D, Kd7. 3. Dg7. Det intressanta med denna uppgift är att Be5 helt saknar betydelse Man får väl inte använda pjäser enbart för symmetrins skull?! (CJ). Saken kan diskuteras, men personligen tycker jag att man får göra undantag från ekonomiregeln i vissa fall och detta gäller speciellt i symmetriska ställningar med asymmetrisk inl. (red.).

12946 (Wikström & Jonsson) A) 1. Sc4, Sd6. 2. Kd5, Sb7 (S×e4?). B) 1. Sd5, Se5. 2. Kd4, Sd3 (Sd7?). Mycket bra! (EK).

12947 (Eriksson/Lindgren/Widlert) A) 1. Df2, Lf5. 2. De2, Lh3. B) 1. Tf6, Lf7. 2. Tg6, Lc4. C) 1. Lf4, Sf5. 2. L×g3, S×g3. D) 1. Sf4, Sf3. 2. Se2, Sd2. Tyvärr bil. 1. Ke2, Sf5. 2. Kf3, L×h5. Svart självbinder DTLS som sedan frigöres av vit (red.).

12948 (Thorsson) A) 1. Lf3, K×c2. 2. Ke4, Sd6. B) 1. Dc6, K×b3. 2. Kd5, Sf4. C) 1. Dd7, Kc4. 2. Ke6, Sg5. D) 1. Sg4, Kd3. 2. Kf5, Se7. En sällsynt lyckad uppgift (CJ). Vit och svart K-kors. M. Myllyniemi påvisar att G. Paros utfört idén tidigare, men vi finner ej att det kan vara föregångare. 2 pris BTSB 1954. Kc7, Lb8, Lh1. Sc2, Sh5. Bb3, b4, e2 — Ke5, Tc1, Te3, Lf8, Lh3, Sf7, Ba7, c6, g6, g7. Hjälpmatt i 2 drag. 4 lösningar. A) 1. Te4, Kb7. 2. Kd5, Sf4. B) 1. Tf3, K×c6. 2. Ke4, Sg3. C) 1. Ke6, Kc8. 2. Le7, Sd4. D) 1. Kf5, Kd7. 2. Sg5, S×e3. Thorsson har visserligen underlättat konstruktionssvårigheterna genom att symmetriskt flytta en svart B, men har i gengäld erhållit 2 vackra ekopar, som dessutom är modellmatter. (red.).

12949 (Sandberg) A) 1. Tf4, Kb4. 2. Kd4, Se7. 3. Te4, Sc6. B) 1. Sc3, Kf4. 2. Kd4, Tf2. 3. K×d3, Td2. Bil. 1. Kb4, Tf1. 2. Kc3, e2. 3. Kd2, e1D. Sandberg korrigerar så här: Kc5, Sd5, Bc4, e2 — Ke4, Tf2, Be3. Hjälpmatt i 3 drag. Duplex. A) 1. Tf4, Kb4. 2. Kd4, Se7. 3. Te4, Sc6. B) 1. Sc3, Kf4. 2. Kd4, T×e2. 3. Kd3, Td2. Fyndiga mattsättningar. Överbetyg! (AG).

12950 (Gedda & Aune) 1. Db4 hot 2. Da3, L×a3. 3. b×a3; L×b4. 2. Sc3, L×c3. 3. b×c3; Lg7. 2. Sc3, L×c3. 3. b×c3; Se7 2. Tc3, Sd5. 3. b3; S×b4. 2. Tc3, Sd5. 3. b4; Sd4. 2. Tc3, S×e6 (Sb3. 3. D×f8). 3. b3. När svart B från 7:e raden gör 4 olika drag kallas det för Pickaninny vilket lär betyda en lekande, yster negerunge. När vit B från 2:a raden gör samma sak kan man ju inte säga vit negerunge och därför använder man benämningen Albino. Försök:

BOKNYTT

The Chess Player/Der Schachspieler. Volym 1 = År 1971, 1596 partier. Pris £ 3 = DM 26.—.

Den i TFS tidigare omannonserade utgåvan har nu kommit i en samlingsvolym för 1971, som torde täcka det väsentliga som hänt i schackvärlden på turneringsområdet under fjolåret. Ulf Andersson är företrädd med 43 partier och Kinnmark med 10 medan sverigemästaren Malmgren endast figurerar med förlustpartiet i Eskilstuna mot Broström! Olika falla ödets lotter. Den som ägnar 10 minuter åt varje parti — ett veritabelt blixttempo — har att göra i 266 timmar, raster oräknade, innan volymen är genomplöjd. Vår oreserverade beundran inför de utgivande arbetsbina uttryckes. Internationaliserad algebraisk notation gör verket lättläst för svenska schackvänner.

A. B.

Nikitin: Scheveningensystem und Sozinangriff. Förlag Jan Berglund, Ålgatan 7, Fisksätra, 133 00 Saltsjöbaden. Pris kr 10.

Den ryske teoretikern Nikitin är en kännare av rang när det gäller Sicilianskt parti. En del av hans kända verk om denna spelöppning, det avsnitt som behandlar Scheveningenvarianten samt Sozinangreppet, har nu getts ut i tysk översättning och därmed blivit tillgängligt för en större läsekrets. Skriften omfattar 111 sidor i offset-tryck med analyser, partiexempel och diagram i riklig mängd. Här får tävlingsspelaren goda tips — och det kan nog behövas. Det är ju fråga om modevarianter som man ofta stöter på, och de är för det mesta svårbehandlade.

B. G.

---

1. D×c6? Le7! 1. Dc5? L×c5! (red.). Svårt innan man undvikit alla blindskären och upptäckt att även D kan komma till a3. Ett stort problem, men dualen efter 1. —, Se7. 2. Tc3, Sd5. 3. b3 eller 3. D×f8 är störande. (CÅD).

12951 (Ericsson) 1. Db6, Kc1. 2. Dg1, Dd1. 3. De3, d2 (Dd2. 4. D×d2, Kb1. 5. Kb3, f5. 6. Da5, c1S. 7. Kc3 etc.). 4 D×e4, f5. 5. Da8, Df3. 6. D×f3, d1D (d1S. 7. Kb3, Kd2. 8. D×g2, Ke1. 9. D×c2 vinst). 7. De3, Dd2. 8. D×d2 vinst.

5. Europaholdturnering i Skak Århus 1971. Semifinale 3. Turneringsbulletin. Skakcentralens Forlag. Braband 1971. Pris: D. Kr. 16:00.

Skakcentralens Forlag (Hans Rasmussen) står för denna sobra och innehållsrika turneringsbulletin som innehåller samtliga 96 partier från semifinalmatcherna mellan Polen, Finland, Östtyskland och Danmark. Sverige skulle ha deltagit i grupp 5, men har som bekant lämnat återbud till denna kvalificeringsomgång från vilken sex gruppvinnare jämte tvåan i grupp 6 går vidare till finalen 1973, där Sovjet som senaste segrare automatiskt deltar och givetvis är favorit. Polen vann knappt före Östtyskland i Århus och Larsen förlorade överraskande både mot Schmidt, Polen och Uhlmann, Östtyskland.

E. U.

XXVII Magyar Bajnokság, Budapest 1971. Pris: ej angivet.

Bulletinerna från det 27. ungerska mästerskapet innehåller samtliga 144 partier. Portisch segrade inte oväntat före Ribli (mer oväntat), Bilek och Adorjan. Några partier jämte slutresultatet från damernas mästerskap, vunnet av Maria Ivanka, kompletterar detta snabbreportage från ungerskt schackliv 1971. I volymen ingår även partierna från kandidatmatchen Fischer—Petrosjan samt några glimtar från de 39. sovjetiska mästerskapen.

Egon Varnusz: Magyarok a Dobogon. XIX. Sakkolimpia, Siegen 1970. Sport, Budapest 1972. Pris: 21 forint.

En ungersk bok om Siegen 1970 är ett av tecknen på hur stark uppslutningen kring schackspelets utövare är i Ungern, framför allt från statens sida. Det är givetvis lagkollektivet som spelar huvudrollen i denna berättelse om ungerska schacklags bedrifter i matcher mot andra länder, särskilt de olympiska kraftmätningarna från London 1927 till och med Siegen 1970. Ungern har vackra resultat att peka på i tidigare OS, men andraplaceringen i Siegen efter oslagbara Sovjet är i dagens hårda konkurrens en prestation som är värd att hugfästas. 150 partier och sammanställningar av individuella och lagresultat ger en utförlig bild av vad som hände i Siegen, där för övrigt det svenska laget gjorde en mycket god insats, kanske början till en ny OS-epok jämförbar med det oförglömliga 1930-talet.

E. U.

Utländsk schacklitteratur

Fischer, Bobby, **Meine 60 denkwürdigen Partien.** 1971. (10), 340 sid. Hellinne.	**50.50**
Wade & O'Connell, The games of Robert J. Fischer. 1972. 448 sid. Hård pärm. (Över 700 partier, varav 660 noterade.) **BN**	**58.60**
Cafferty, Spassky's 100 best games. 1972. 240 sid. Hård pärm. **BN**	**40.80**
Liwschitz, Boris Spassky 355 Partien. 1972. Hellinne. (=Weltgesch. des Schachs. 27.)	**47.30**
Boleslawski, Königsindisch bis Grünfeld-Verteidigung. 2. Aufl. 1971. 349 sid. Hellinne.	**21.80**
Keres, Dreispringerspiel bis Königsgambit. 2. Aufl. 1971. 342 sid. Hellinne.	**20.70**
Keres, Spanisch bis Französisch. 2. Aufl 1972. 366 sid. Hellinne.	**21.80**
Taimanow, Slawisch bis Reti-Eröffnung. 1971. 349 sid. Hellinne.	**27.20**
Suetin, Schachlehrbuch für Fortgeschrittene. 1971. 318 sid. Hellinne. (Nu slut på förlaget. Har några ex. kvar.)	**27.20**
Petrovic, Emanuel Lasker (1868—1941). 1972. 84 sid. Illustr. Karton. (Biografi och 100 kom. partier. — Jugosl. utgåva.)	**13.10**
1904. Coburg. Der vierzehnte Kongress des Deutschen Schachbundes. Hrsg. von Schellenberg, Schlechter & Marco. **Reprint of the orig. 1905 ed.** 1972. VIII, 144 sid. Kart. (=BCM Class. repr. 10.)	**22.40**
1972. Hastings. Hft. (Chess Player utgåva.)	**10.50**
1972. Sarajevo. (Jugosl. utgåva.)	**7.30**
1972. 27de jugoslaviska mästerskapet. (Jugosl. utgåva.)	**10.40**
Schach-Informator. Del XII. Kartonerad.	**32.00**
The Chess Player — Der Schachspieler. Vol. I (1971). 358 sid. med 1596 partier. Karton.	**42.00**

Titlar märkta **BN** har beskrivande (engelsk) not., övriga algebraisk.

Porto och moms tillkommer — Har ej sommarstängt!

UNO LINDE

Box 14002 **400 20 Göteborg 14**

Allt i schack

Vi är företrädda vid SM i Skellefteå i juli månad och hälsar alla schackvänner välkomna för studium av vår kollektion av litteratur, materiel m.m. Beställningar upptas även för leverans senare. I Stockholm är vårt förlag öppet under juni och augusti, men skriftliga beställningar behandlas även under juli månad.

Stockholms Schackförlag

Brännkyrkagatan 71 117 23 Stockholm
Tel.: 08/69 42 37 Postgiro 55 08 86-6

VÄRLDSPAKET

Den rätta litteraturen

för varje schackvän:

Tio intressanta nummer

av schacktidskrifter från

10 olika länder

endast kr 10:—.

Alla från 1960- och 70-talen.

Portofritt efter inbetalning till

Tidskrift för Schack

Box 7123, 402 32 Göteborg 7,
Postgiro 60 46 34-6

Äldre årgångar

Läs vid aftonlampan om gyllene schacktider i äldre årg. av Tidskrift för Schack!

Vid beställning för minst 10 kronor är leveransen portofri.

Vid beställning av minst 10 årgångar lämnas 15 % rabatt på nedanstående priser.

Årgång	Pris	Årgång	Pris	Årgång	Pris
1910 åter tillgänglig ...	20 kr	1927	3 kr	1962	12 kr
1911	8 „	1931	6 „	1963	12 „
1913	8 „	1932	6 „	1964	12 „
1914	8 „	1956	12 „	1965	12 „
1915	8 „	1957	12 „	1966	12 „
1920	5 „	1958	10 „	1967	12 „
1921	6 „	1959	10 „	1968	12 „
1924	6 „	1960	10 „	1969	14 „
		1961 (utom nr 1)	5 „	1970	14 „
				1971	14 „

Beställning kan göras hos Tidskrift för Schack, Box 7123, Göteborg 7, eller genom insättning på postgiro nr 60 46 34-6.

Komplettering av ofullständiga åtgångar sker i görligaste mån till humana priser mot insändande av lista över saknade nummer. På begäran söker TfS även anskaffa andra årgångar än de ovannämnda.

Berika Ditt schackbibliotek med en serie årgångar av TfS — en fascinerande kavalkad i ord och bild av 1900-talets svenska och internationella schackliv!

Beställ innan lagret sinar!

Tidskrift för Schack

Box 7123 — 402 32 Göteborg 7 Postgiro 60 46 34-6

Ett mycket begränsat antal årgångar

Tidskrift för Schack

1912 och 1916

har genom lösnummersortering kunnat sammanställas.

Intresserade är välkomna med anbud senast den 1 augusti 1972 varefter årgångarna expedieras portofritt mot postförskott till bästbjudande.

Tidskrift för Schack

Box 7123, 402 32 Göteborg 7

Sveriges Schackförbunds Rikslotteri 1972

pågår under tiden maj—sept.

☆

Toppvinst är även i år en bil av det förnämliga märket

SIMCA 1100-LS

Föreningar och distriktsförbund anmodas rekvirera lotter (2:— kvicklotter) från lotteristyrelsen, adress nedan.

☆

Alla övriga upplysningar per tel.

019-11 78 35

LOTTERISTYRELSEN, Box 2048
700 02 ÖREBRO

VÄSTERGÖTLANDS TRYCKERI SKARA 1972